

Sárospatak Város Jegyzőjétől

3950 Sárospatak, Rákóczi út 32.
Tel.: 47/513-240 Fax: 47/311-404
E-mail: sarospatak@sarospatak.hu

BESZÁMOLÓ

- a Képviselő-testületnek -

a 2025. évi adóhatósági munkáról

Tisztelt Képviselő-testület!

I. Bevezetés és jogszabályi keretek:

A helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint az egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény 138. § (3) g) pontjában, valamint a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (Htv.) 8. § (1) bekezdésében rögzített kötelezettségnek eleget téve, az alábbiakban terjesztem elő az önkormányzati adóhatóság 2025. évi tevékenységéről szóló szakmai ismertetőt.

A beszámoló az adóztatási feladatok eredményeinek átfogó elemzését tartalmazza, számszerűsítve az egyes adónemekben bekövetkezett változások hatásait. A beszámoló készítése során elsődleges szempont volt a valós és hiteles kép bemutatása, amelynek informatikai hátterét az ASP adószakrendszer zárt és validált nyilvántartása biztosította.

A 2025. évi adóév során végzett jogalkalmazási folyamatainkat az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény és az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény rendelkezéseinek szigorú betartása mellett, az adóalanyok jogbiztonságát és az eljárások transzparenciáját szem előtt tartva folytattuk le. A beszámoló célja, hogy a Képviselő-testület részére részletes feltárást nyújtson:

- az adóbevételek trendjeiről,
- az adóalanyi kör strukturális változásairól,
- valamint a kintlévőség-kezelés és az ellenőrzési tevékenység hatékonyságáról.

A 2025. évi gazdasági változásokra és a digitális transzformáció kihívásaira a szolgáltató jellegű jogalkalmazás és a pénzügyi fegyelem egyensúlyával válaszoltunk. Prioritásunk a költségvetési stabilitás fenntartása a jogszerű és méltányos adóztatás eszközeivel.

II. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ – 2025. ÉVI ADÓHATÓSÁGI MUNKA

1.) PÉNZÜGYI MUTATÓK

Mutató	2024 (eFt)	2025 (eFt)	Változás %	Megjegyzés
Összes adóbevétel	821 904	896 471	+9,07	Terv: 788 500 eFt→ 113,69%
Helyi iparüzési adó (bruttó)	780 094	856 811	+9,83	Fő bevételi forrás (95,6%)
Idegenforgalmi adó	37 657	34 647	-7,99	Vendégéjszakák számának elmaradása
Késedelmi pótlék, bírság	2 906	3 541	+21,85	Aktívabb hátralékezelés
Talajterhelési díj	1 244	1 468	+18,0	102 felszólítás, 58 mentesség
Termőföld bérbeadás SZJA	4	4,6	+15,0	Minimális tétel
Szolidaritási hozzájárulás (elvonás)	101 498	124 617	+22,78	2026: várhatóan 161 824 eFt
IPA többlet elvonás (új, 2025-től)	–	53 575	új	Vármegyei Fejlesztési Alap
Hátralékállomány (dec. 31.)	19 544	17 395	-11,0	Minden adónemben csökkent
IPA visszautalás (túlfizetés)	33 694	18 393	-45,4	Mérséklődő visszaigénylés

Kulcsmutatók:

- Egy főre jutó adóerőképesség: 45 912 Ft/fő (2026: 50 211 Ft/fő)
- Települési HIPA adóalap: 39,79 Mrd Ft (+2,22 Mrd Ft YoY)
- Az inflációval korrigált, 5,81%-os iparüzési adónövekmény
- TOP 15 adózó részaránya: ~50% – koncentrációs kockázat
- Adóalap-megosztó vállalkozások: 275 cég (51,82%)

2.) HATÉKONYSÁG ÉS DIGITALIZÁCIÓ

2.1.) Digitális transzformáció

Terület	Adat / Státusz	Részletek
Ügyfélkapu+ / DÁP átállás	2025. jan. 16.	Kétfaktoros azonosítás kötelező
EFER e-fizetés (2025-ben)	281 db	Indulás óta összesen 997 tranzakció
NAV→Önk. adatcsere	2 626 eset	+853 feldolgozandó adat YoY
ASP adószakrendszer	Teljes integráció	Keretrendszer + NTAK modulok
E-kézbesítés	Kötelező (DÁP)	Gyorsabb eljárási átfutás
TEÁOR'25 átállás	2025. jan. 1.	Automatikus átfordítás megtörtént

2.2.) Szervezeti hatékonyság és végrehajtás

Mutató	Adat	Részlet
Ügyiratforgalom (főszám + alszám)	4 211 + 4 830	A Hivatal ügyiratforgalmának 37%-a
Adóhatósági létszám	3+1 fő	1 irodavezető, 3 ügyintéző
Adóigazolás kiállítva	71 db	Otthonfelújítási támogatás hatása
Értékbizonyítvány	236 megkeresés	592 tulajdoni lap lekérdezés
Egyenlegertesítő kiküldve	2 324 db	+519 felszólító levél októberben
Végrehajtás – letiltás	18 eset / 1 041 eFt	NEAK megkeresés: 140 eset
Végrehajtás – inkasszó	14 eset / 5 297 eFt	79%-os eredményesség (11/14)
Fizetési könnyítés	11 adózó	Elengedés: 0 eset
Felszámolás (új / lezárt)	21 / 5	Hitelezői igény: 0 Ft megtérülés

3.) KOCKÁZATOK ÉS ERŐSSÉGEK

Kockázati tényezők

Kockázat	Szint	Kifejtés
TOP 15 adózó koncentráció	MAGAS	HIPA bevétel ~50%-a 15 cégtől érkezik
Szolidaritási hj. növekedés	MAGAS	82 856,9→101 498,2→124 617,2→161 823,7 (eFt)
IPA többlet elvonás	KÖZEPES	2024 bázis feletti rész elvonva
Német exportpiac gyengülés	KÖZEPES	Feldolgozóipar (24,5%) érintett
IFA szezonális	KÖZEPES	-8% helyi csökkenés
Behajthatatlan hátralékok	ALACSONY	Hátralék 29%-a inaktív cégeknél
ASP kompatibilitás	ALACSONY	NAV adatcsere hibák

Pozitív eredmények

- Diverzifikált ágazati szerkezet: Feldolgozóipar 24,5%, építőipar 21,1%, kereskedelem 18,6% – kiegyensúlyozott
- Az inflációval korrigált, 5,81%-os adónövekmény: helyi vállalkozói aktivitás bővülése
- Hátralékállomány csökkenés: Minden adónemben csökkent: -2 149 eFt (-11%)
- Inkasszó 79%-os sikerráta: 14-ből 11 eset eredményes, 5 297 eFt behajtva
- Terv túlteljesítés: 788 500 eFt terv → 896 470 eFt tény = 113,69% adómérték-emelés nélkül.

Az adóhatósági munka alapját képező jogszabályok:

- az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (továbbiakban: Art.)
- az adóigazgatási eljárás rendjéről szóló 2017. évi CLI. törvény (továbbiakban: Air.),
- az adóhatóság által fogantatosítandó végrehajtási eljárásról szóló 2017. évi CLIII. törvény (továbbiakban: Avt.)
- az adóigazgatási eljárás részletszabályairól szóló 465/2017. (XII.28.) kormányrendelet
- a bírósági végrehajtásról szóló 1994. LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.)
- a helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény,
- az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.)

- a digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló 2023. évi CIII. törvény (továbbiakban: Dáptv.)
- a csődeljárásról és felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény,
- a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény,

Az egyes adónemekre vonatkozó részletes szabályok az ún. egyedi adójogszabályok

- a Htv.,
- a gépjárműadóról szóló 1991. évi LXXXII. törvény (továbbiakban: Gjt.),
- a környezetterhelési díjról szóló 2003. évi LXXXIX. törvény (továbbiakban: Ktdt.),
- a jövedéki adóról szóló 2016. évi LXVIII. törvény (a továbbiakban: Jöt.)
- a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény,

a kapcsolódó és a végrehajtási rendeletek, az adók módjára történő behajtandó köztartozások esetében ezeket szabályozó alapjogszabályok tartalmazzák.

A helyi adóból származó bevétel az önkormányzat saját bevételét növeli. Ugyanígy a talajterhelési díj, az adóügyi jogkövetkezmények, a késedelmi pótlék, és bírság bevételei az önkormányzatot illetik meg.

A helyi adózás struktúrája három fő rendszerelemre épül, nevezetesen:

- vagyoni típusú adók (épitmény, telekadó),
- a helyi iparüzési adó,
- kommunális adók (idegenforgalmi adó, magánszemélyek kommunális adója).

Sárospatak Város Önkormányzat Képviselő-testülete helyi rendelettel a helyi iparüzési adót és az idegenforgalmi adót 1992. évben, a talajterhelési díjat pedig 2004. évben vezette be. Vagyoni típusú adónem bevezetésére városunkban nem került sor.

III. Az adóhatósági munka személyi és tárgyi feltételei, feladat- és hatáskörök, ügyiratforgalom:

1.) A jegyző feladat- és hatáskörét a Polgármesteri Hivatal szervezetén belül az Adóügyi és Iratkezelési Iroda apparátusának munkáján keresztül gyakorolja.

2025. évben az adócsoport létszáma 1 fő felsőfokú végzettségű irodavezetőből, 1 fő felsőfokú végzettségű és 2 fő középfokú végzettségű ügyintézőből állt, akik közül egy fő ügyintéző osztott munkakörben látta el az adóhatósági feladatokat és a szálláshely üzemeltetéssel kapcsolatos hatósági feladatokat is. 2023. októberében csatlakozott a csoporthoz 1 fő felsőfokú végzettségű ügyintéző, aki a kereskedelmi és telepengedélyezési feladatkört vette át.

A munkatársak mindegyike rendelkezik a szükséges számítógépes ismeretekkel, megfelelő kommunikációs készséggel és a feladatkörhöz elengedhetetlen konfliktuskezelési képességgel. Alapvető elvárás a kollégákkal szemben az adóitok szigorú megőrzése.

A területen dolgozóknak számolniuk kell azzal, hogy az adóhatósági tevékenység társadalmi megítélése nem mondható „népszerűnek”. Ezt a távolságtartást tovább

erősíti a feladatellátás közhatalmi jellege, a kötelezettségek kikényszeríthetősége, valamint a rendelkezésre álló szankciók alkalmazásának lehetősége.

2.) Az adótitok védelme és az adatkezelés biztonsága:

Az adóhatósági munka során az egyik legfontosabb alapelv az adótitok szigorú megőrzése. Az Art. egyértelműen meghatározza az adótitok fogalmát és az azzal való gazdálkodás rendjét, amely kötelezettség a hivatal köztisztviselőit egyaránt terheli. Adótitoknak minősül az adózást érintő minden olyan adat, tény, körülmény, határozat, igazolás vagy irat, amely az adóhatóság eljárása során a hatóság tudomására jutott. Az adótitok védelme az önkormányzat iránti közbizalom alapja. Ha az adózók biztosak lehetnek abban, hogy adataik nem kerülnek ki a hivatal falai közül és nem válnak politikai viták tárgyává, az jelentősen növeli az önkéntes jogkövetési hajlandóságot.

Jelen beszámolóban szereplő adatok is összesített formában jelennek meg, biztosítva a transzparens tájékoztatást az egyedi adótitok sérelme nélkül.

A döntéshozatali folyamatokhoz, például a költségvetés tervezése, stb., az adóhatóság kizárólag összesített anonimizált adatokat szolgáltat. Mindezek biztosítják, hogy a Képviselő-testület lássa a globális folyamatokat, de az egyéni adótitok ne sérüljen.

3.) Digitalizációs mérföldkövek és az adóigazgatási kommunikáció modernizálása a 2025. adóévben:

Az önkormányzati adónyilvántartás vezetése 2018. évtől az ASP országos adórendszerrel történik. A rendszerhez való csatlakozást követően az adóztatási feladatok ellátása jelentősen megváltozott informatikai és jogszabályi keretek között történik. Az önkormányzati ASP rendszer további elemeinek elsajátítása, használata úgy, mint a keretrendszer, űrlapmenedzsment, az iratszakszámrendszer, valamint az ipari, kereskedelmi és az NTAK modulok (szálláshely és vendéglátás) – szervesen beépültek a mindennapi munkafolyamatokba.

Az adóhatóság előtt intézhető ügyek nagy részben elektronikusan intézhetőek. A Dáptv. 19. § (1) bekezdése és a Polgári Perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 7. § bekezdésének 6. pontjában felsorolt gazdálkodó szervezeteknek és egyéni vállalkozóknak az elektronikus ügyintézés kötelező.

A helyi önkormányzatok is kötelesek az elektronikus ügyintézés lehetőségét biztosítani. A Dáptv. az elektronikus ügyintézt biztosító szerv és az ügyfél elektronikus kapcsolatának általános szabályait, továbbá az elektronikus ügyintézt biztosító, valamint egyéb szervek informatikai együttműködésével kapcsolatos rendelkezéseit tartalmazza. A Dáptv. 9. § (2) b) pontja alapján a helyi önkormányzat és a polgármesteri hivatal elektronikus ügyintézt biztosító szerv.

Míg az elektronikus ügyintézés általános szabályait, általános keretét a Dáptv. tartalmazza, melyre az adóügyekre vonatkozó speciális, kötelező elektronikus kapcsolattartási előírásokat is tartalmazó, az Art., valamint az Air. is épülnek.

Az önkormányzati Hivatali Portál az önkormányzati ASP rendszerben az elektronikus önkormányzati ügyintézés helyszíne. Előfeltétele, hogy ügyfélkapus vagy cégkapus regisztrációval rendelkezzen az adóalany. Az „ügyintézés bejelentkezéssel” menüpont választását követően bejelentkezés az ügyfélkapu azonosítóval történik, a felhasználó azonosítását az ügyfélkapu végzi a háttérben. A

portál szolgáltatásai közül az ügykövetés, az adóegyenleg-lekérdezés, ügyindítás, adók befizetése funkciók egyaránt elérhetőek.

Az ügyindításhoz szükséges űrlapok a felületen elérhetőek, űrlap kereső is segíti a felhasználót. A megfelelő űrlapot „online kitöltés” kiválasztásával lehet megnyitni és kitölteni.

Kitöltésük egyszerű, logikai összefüggések és a formai elvárások is be vannak állítva. A felületen az ellenőrzés funkció használatával a hibák kiküszöbölhetőek. A hibátlanul kitöltött űrlap egy gombnyomással beküldhető hivatalunkba.

A digitális állampolgárság egyes szabályairól szóló 321/2024. (XI.6.) kormányrendelet szabályozása alapján amennyiben valamely ügytípus elektronikus űrlappal nem támogatott, a digitális szolgáltatás nyújtására köteles szerv köteles biztosítani az E-papír szolgáltatás útján előterjesztett beadványok befogadását.

A helyi adóügyek nagy része is személyes jelenlét nélkül intézhető, mert évek óta kialakításra kerültek a kapcsolattartás csatornái. Vannak, akiknek kötelező ezeket a csatornákat használnia (gazdálkodó szervezetek, egyéni vállalkozók, valamint elektronikus ügyintézésre kötelezett természetes személyek) és vannak, akik eldönthetik (egyéb magánszemélyek), hogy a kapcsolattartásnak ezt a formáját szeretnék-e alkalmazni.

A digitális azonosítási rendszerek átalakulása és az elektronikus ügyintézési kötelezettség:

A 2025. adóév mérőföldkőnek bizonyult az adóigazgatási kommunikációban, miután 2025. január 16-án kivezetésre került a hagyományos Ügyfélkapu azonosítási forma. Az adóalanyoknak dönteniük kellett a megújult, kétfaktoros azonosítást garantáló Ügyfélkapu+, vagy a modern, mobilalkalmazás-alapú Digitális Állampolgárság Program (DÁP) használata között.

A DÁP-regisztráció joghatásai az adóigazgatásban:

Szakmai szempontból kiemelendő, hogy a Dáptv. értelmében a DÁP-regisztrációval az állampolgár nem csupán egy kényelmi szolgáltatást választott, hanem egyúttal elektronikus ügyintézésre kötelezetté vált. Ez az adóhatósági munka szempontjából az alábbi relevanciával bír:

1. Hivatalos elérhetőség: A DÁP-os felhasználók esetében az önkormányzati adóhatóság a hivatalos iratokat (határozatokat, fizetési felszólításokat) elsődlegesen a digitális tárhelyre kézbesíti.
2. Kézbesítési vélelem: Az elektronikus úton megküldött iratokhoz fűződő joghatások a digitális térben is alkalmazandóvá váltak, ami segítette az adóigazgatási eljárások átfutási idejének optimalizálását.
3. Adatszolgáltatási fegyelem: A DÁP-alkalmazás integrációja révén az adóalanyok közvetlenebb módon fértek hozzá adószámla-egyenlegükhöz, ami pozitívan hatott az önkéntes jogkövetésre.

Az adóhatóság részéről a 2025-ös év jelentős részét az azonosítási módok változása miatti tanácsadás és technikai segítségnyújtás tette ki. Fontos információ, hogy az állampolgárok digitális érettségének növekedése hosszú távon csökkenti az

önkormányzat postai és adminisztrációs költségeit, miközben növeli a bevételi folyamatok átláthatóságát.

Az ügyintézési folyamatok során az adóhatósági ügyintézők kiemelt feladata volt a küldemények továbbítása előtt, illetve a beérkező kérelmek feldolgozásakor az ügyfél státuszának tisztázása. Mivel a DÁP-regisztrációval az állampolgár elektronikusan ügyintézésre kötelezetté vált, a hatósági döntések kiküldése előtt minden esetben kötelező ellenőrzést végeztünk.

Ezt az ellenőrzést az önkormányzati adószakrendszeren keresztül hajtottuk végre, amely közvetlen lekérdezési lehetőséget biztosít a központi nyilvántartásokhoz. A rendszerben történő státuszellenőrzés biztosította, hogy:

- a határozatok és fizetési felszólítások a jogszabályilag megfelelő csatornán (elektronikus tárhely vagy postai úton) jussanak el az adózóhoz;
- elkerüljük a kézbesítési hibákból eredő jogvitákat;
- valamint kiszűrjük azokat az eseteket, ahol a papíralapú kapcsolattartás már nem megengedett.

Ez a folyamatos kontrollmechanizmus garantálta a 2025. évi adóigazgatási eljárások jogszerűségét és a közigazgatási határidők pontos betartását, minimalizálva az eljárási hibák kockázatát.

Hangsúlyoznom kell azt is, hogy ez az ellenőrzési folyamat jelentős többletmunkát eredményezett.

Az elektronikus ügyintézés igénybevételének lehetősége nagymértékben megváltoztatta az ügyfélfogadásunk rendjét. Nemcsak azon adózóink élnek ezzel a lehetőséggel, akikre a törvény kötelezően előírja, hanem azon ügyfeleink is szívesen intézik elektronikusan ügyeiket, akiknek ez csak lehetőség. Nem kell személyesen bejönniük, hanem akár telefonon leegyeztetve, ügyintézői segítséget igénybe véve, elektronikus felületen intézhetik kényelmesen ügyeiket.

Vállalkozóink ügyintézésében a Htv. módosítása hozott sokkal nagyobb könnyebbséget. Az állami adó- és vámhatóság naponta, elektronikus úton megküldi az önkormányzati adóhatóságok számára az Art. 1. melléklet 1. pontjában nevesített, a vállalkozás működésével kapcsolatos részletes adatokat.

Tehát ez azt jelenti, hogy nemcsak, hogy nem kell személyesen intézni ügyeiket, hanem a két adóhatóság között megvalósult együttműködés kiváltja azt, hogy mindkét hatóságnál külön-külön tegyék meg a változásokról szóló bejelentéseiket.

Így 2025. évben 2626 esetben közölt az állami adóhatóság adatot a városunkban működő vállalkozásokról, ez 853 feldolgozandó adattal volt több mint az előző évben. Természetesen adózóinknak ez könnyebbséget jelent, ügyintézőinknek viszont nagyon sok problémával kell megküzdeniük ezen adatszolgáltatások (változás-bejelentések) feldolgozásakor. Az ASP szakrendszer befogadói oldala nem minden esetben kompatibilis az állami adóhatóság részéről megküldött adathalmazzal. Az ASP központ részéről különböző programmódosításokkal igyekeznek ezen anomáliákat javítani.

Természetesen a két adóhatóság közötti együttműködés nem váltja ki teljesen az adózói bejelentéseket, adózás módjában történő változást, éves és záró bevallásokat maguknak az adózóknak kell eljuttatniuk önkormányzati adóhatóságunkhoz.

A Dáptv. azonban nemcsak a gazdálkodó szervezetekre nézve teszi kötelezővé az elektronikus ügyintézés, hanem hivatalok egymás közötti kapcsolattartásában kötelező elemként rögzíti.

2020. március hónapjában csatlakozott adóhatóságunk is a 2020. januárjában elindított elektronikus fizetési és elszámolási rendszerhez (EFER.). Az ASP e-fizetés szolgáltatással az ügyfeleknek lehetőségük van elektronikusan lekérdezni és VPOS megoldás segítségével befizetni az önkormányzat által kivetett adókat, díjakat, illetéket az E-Önkormányzat Portál weboldalon. Az elmúlt évek tapasztalata, hogy adózóink egyre szívesebben élnek ezen felület biztosította lehetőséggel is az adótartozásaik befizetése során.

Bevezetése óta 997 esetben éltek ennek a lehetőségével adózóink, a beszámolási időszakban 281 befizetés érkezett elektronikus befizetésként.

4.) Feladat és hatáskörök:

4.1.) Keretfeladatok:

Az önkormányzati adóhatóság tevékenysége egy szigorúan szabályozott hatósági jogalkalmazási folyamat, mely a helyi önkormányzat költségvetési szuverenitásának és fiskális fenntarthatóságának letéteményese. Működésének fundamentuma az adóalany-nyilvántartás és az adómegállapítási funkció. E körben a hatóság feladata a jogszabályi keretek (az Art. és a helyi adórendeletek) mentén az adókötelezettség keletkezésének, módosulásának vagy megszűnésének monitorozása.

A benyújtott adóbevallási adatok feldolgozása során a hatóság ellenőrzési feladatai által állapítja meg az adófizetési kötelezettséget, amely során érvényesíti a jogszabályi mentességeket és kedvezményeket, megteremtve ezzel a végrehajtható jogcímet a követelésállományra.

A gazdálkodási szakaszban a hatóság analitikus adószámla-vezetést végez, amely a pénzügyi teljesítések és az előírt kötelezettségek folyamatos egyeztetését jelenti. Ez a tevékenység biztosítja a közhiteles adatállományt az adógazdálkodáshoz, valamint alapul szolgál a hatósági bizonyítványok és adóigazolások kiállításához, amelyek a jogforgalomban a tartozásmentesség igazolására hivatottak. Ebben a relációban a hatóság a bizalmi elv alapján eljárva tanúsítja az adóalany fiskális státuszát a társadalom és a gazdaság egyéb szereplői felé.

A jogkövető magatartás kikényszerítése érdekében a hatóság ellenőrzési és hatósági felügyeleti jogkört gyakorol. Az adóellenőrzés során a hatóság jogosult a bevallások valóságtartalmának vizsgálatára, amely kiterjedhet az adóalap-megosztás jogszerűségének kontrolljára, a mentességek, kedvezmények helyszíni szemle útján történő verifikálására. Amennyiben a vizsgálat során jogszabálysértést vagy adóhiányt tár fel, a hatóság adókülönbözet megállapítására és szankciók (adó- és mulasztási bírság, késedelmi pótlék) kiszabására köteles, érvényesítve ezzel a represszív és preventív joghatásokat.

Az önkormányzati adóhatóság mint végrehajtó szerv is fellép, amennyiben az önkéntes jogkövetés elmarad. A lejárt esedékességű köztartozások tekintetében a hatóság kényszerintézkedéseket fogantatosít – így különösen hatósági átutalási megbízást (inkasszót) vagy jövedelem-letiltást –, biztosítva a közbevételek

realizálását. Különös hatásköre a megkeresett hatósági jogkör, melynek keretében az adók módjára behajtandó egyéb köztartozások (például szabálysértési bírságok, helyszíni bírságok) kényszerúton történő beszedését is végzi, stabilizálva ezzel az államháztartás helyi és központi alrendszerait.

4.2.) Specifikus szakterületi feladatok:

A fenti keretfeladatok megvalósítása érdekében a szervezet az alábbi konkrét, operatív tevékenységeket végzi:

Az adócsoport dolgozói látják el a településen bevezetett adónemekkel kapcsolatos bevallási, nyilvántartási, ellenőrzési, adóbeszedési feladatokat.

Adóhátralékok tekintetében végrehajtási eljárás megindításának keretében törvényes eszközök széles körének alkalmazásával lépnek fel az önkéntesen nem teljesítőkkal szemben.

Az adóhatóság pénzforgalmának számítógépes könyvelése, előírások, törlések vezetése mellett, negyedévenként zárási eredményekről készült összesítő megküldésével adatot szolgáltatnak a Magyar Államkincstár részére.

A magánfőzésre szolgáló desztillálóberendezés tulajdonjogáról, az ellenőrzés eredményéről adatot szolgáltatnak a Nemzeti Adó- és Vámhivatalnak. Adóigazolást és adó- és értékbizonyítványt állítanak ki. Hagyatéki, végrehajtási, kiskorú és gondnokság alatt lévő tulajdonos adásvételi ügyében helyszíni értékbecslést végeznek. Törvény által meghatározott esetekben gondoskodnak az adók módjára behajtandó köztartozások beszedéséről és tovább utalásáról.

Rendszeresen gondoskodnak az ASP adószakrendszerbe történő, az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL törvény 1. melléklet 1., 17-18., 20-21. pontjai és 29. pontja alapján az állami adóhatóság által megküldött vállalkozói adatok betöltéséről és azok feldolgozásáról.

Évente legalább két alkalommal gondoskodnak az adózói fizetési kötelezettségeket tartalmazó adófolyószámlák előállításáról, átvizsgálásáról, egyéni vállalkozók és gazdasági társaságok részére azok elektronikus kiküldéséről.

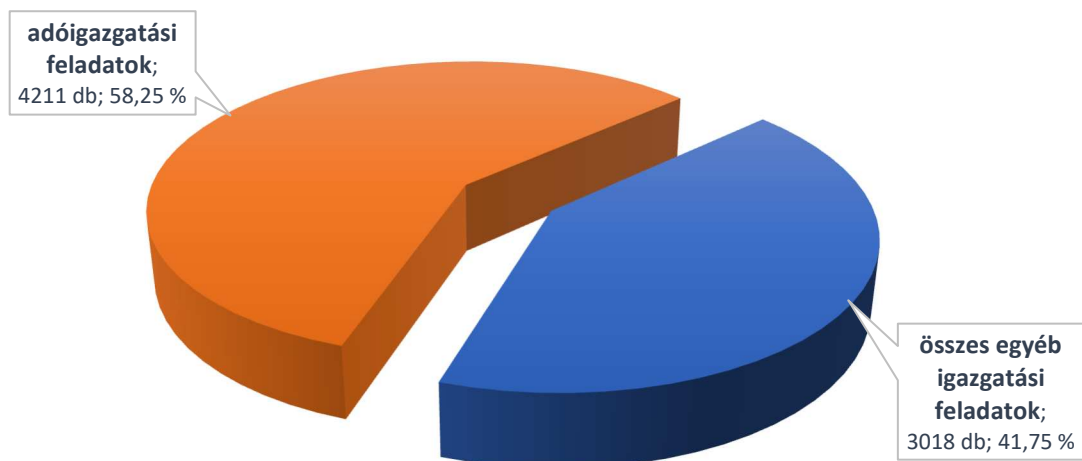
Kezelik és vezetik az adózói törzsadat állandó adatait (nem vállalkozó magánszemélynél családi és utónév, nők esetében leánykori családi és utónév, születési hely és idő, lakcím, adóazonosító jel, vállalkozóknál név, székhely, telephely, adószám és statisztikai számjel stb.) és az adózó nem állandó jellegű (változó) adatait tartalmazó nyilvántartást.

Az Air. előírása alapján az ügyintézési határidő általánosságban 30 nap, az adó- és értékbizonyítványok kiállításának határideje 8 nap, adóigazolás kiadási határideje az Art. szabályozása alapján 6 nap. A pénzforgalom feldolgozása folyamatosan történik. Az ügyintézési határidők betartása feszített munkatempót kíván meg az apparátustól, melyet tovább nehezít a bevallási határidőkhöz, negyedéves jelentésekhez, illetve az adóév zárásához, indításához kapcsolódó munkatorlódás, emellett az adófizetési készséggel összefüggésben jelentkező adóbehajtási ügyek, ellenőrzések számának a szaporodása.

Ügyfélfogadás hetente 3 alkalommal, hétfőn, szerdán és pénteken van. A város honlapján megtekinthetők az adórendeletek, az elektronikus ügyintézési portál elérhetősége.

Az ügyiratforgalom 2025. évben is jelentős volt 4211 adóhatósági főszám és 4830 alszám került iktatásra. Az adócsoport ügyiratforgalma a Polgármesteri Hivatal teljes ügyiratforgalmából 37 %-ot képvisel.

Polgármesteri Hivatal főszámra iktatott ügyiratainak száma 2025-ben

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal iratszakszisztem

A korábbi évek gyakorlatának megfelelően az elektronikusan küldött iratok minden esetben az iratszakszisztemből iktatószámokkal ellátva kerülnek kiküldésre. A magánszemélyeknek évente kétszer megküldött egyenlegközlők továbbra is egyedi iktatás nélkül normál postai küldeményként kerülnek kipostázásra, mely az adócsoport ügyiratforgalmát közel 223 plusz iktatott irattal növelte volna meg.

Nem kerülnek továbbá iktatásra az adózók befizetéseknek bankszámla-kivonatai, továbbá a postai elszámoló bizonylatok, melyek alapján történik az adózók befizetéseknek könyvelése.

IV. Az adóbevételek alakulása, összetétele, ezeket alakító, befolyásoló tényezők:

Egy kiegyensúlyozott gazdasági helyzetben is nehéz egy koncepciót összeállítani, ugyanis a vállalkozások múltbéli teljesítménye nem garancia a jövő eredményességére.

2024. év végén a következő év költségvetésének tervezésekor nagyon sok tényezőt kellett figyelembe venni, városunk jellegzetes fürdővárosi pozíciójaként az idegenforgalmi adó és az iparüzési adó bevételi görbéinek együttmozgását, korrelációját kellett vizsgálni.

1.) Helyi iparüzési adóbevétel tervezési módszertana és makrogazdasági környezete:

1.1.) Holisztikus és szektorspecifikus megközelítés

A tervezési folyamat során a makrogazdasági folyamatokból kiindulva határoztuk meg a mikroszintű várakozásokat, tekintettel az egyes nemzetgazdasági ágak közötti szoros interdependenciára. Az adóalanyokat nem izolált egységekként, hanem az ellátási láncokban betöltött szerepük és egymásra gyakorolt hatásuk alapján vizsgáltuk.

1.2.) Ágazati elemzés

- **Feldolgozóipar:** A szektor jelentős kitettséggel bír a globális konjunktúra irányába. A német gazdaság dekonjunktúrája és a beszállítói láncok akadozása érdemi negatív hatást gyakorolt a hazai termelési volumenre, ami az iparüzési adóalap növekedési ütemének lassulását vonta maga után.
- **Építőipar:** A szektort kettős dinamika jellemezte. Míg az állami otthonteremtési és felújítási szubvenciók élénkítőleg hatottak a keresletre, addig a nagy volumenű állami beruházások befagyasztása, valamint a magas kamatkörnyezet miatti kivárás a magánberuházások terén korlátozta a szektor teljesítményét.
- **Mezőgazdaság és kapcsolódó ágazatok:** Noha a szektor közvetlen adófizetői súlya mérsékeltebb, az ellátási láncon keresztüli tovaggyűrűző hatása (élelmiszeripar, logisztika) meghatározó. A realizálódó aszálykárok és szélsőséges időjárási események közvetlenül csökkentették az ágazati GDP-hozzájárulást, az élelmiszerinfláción keresztül pedig negatívan befolyásolták a reálbérek és a lakossági fogyasztást.

1.3.) Költségoldali tényezők és jövedelmezőség: A minimálbér és a garantált bérminimum emelése mindhárom vizsgált szektorban jelentős bérköltség-nyomást eredményezett. A megemelkedett élőlétszám-költségek beépültek a termelői árakba, ugyanakkor a feldolgozóiparban – az árérvényesítési képesség korlátai miatt – az üzemi eredmény és ezáltal az adóalap szűkülését okozták.

A fent részletezett bizonytalansági faktorok – különösen az exportpiacok gyengülése és a volatilis inflációs környezet – a tervezés során fokozott óvatosságot és konzervatív bevételi becslést tettek indokolttá a helyi iparüzési adó vonatkozásában.

2.) Az idegenforgalmi adóbevétel tervezési módszertana és kockázatelemzése:

2.1.) Stratégiai keretrendszer

Az idegenforgalmi adó tervezése során a költségvetési bevételi elvárások, a települési versenyképesség megőrzése és a hatályos jogszabályi környezet összehangolására törekedtünk. Az idegenforgalmi adóbevételek alakulása magas fokú érzékenységet mutat a makrogazdasági folyamatokra, a kínálati oldal változásaira, valamint a fogyasztói magatartás statisztikai trendjeire.

2.2.) Makrogazdasági és jövedelmi tényezők

A turizmus kiemelten jövedelemrugalmas ágazat, így a lakosság diszponábilis jövedelmének volatilitása közvetlen hatást gyakorol a vendégéjszakák számára.

- **Inflációs hatás és reálbér-dinamika:** A tartósan magas inflációs környezet a belföldi turisztikai kereslet volumenének csökkenését, illetve az átlagos tartózkodási idő rövidülését eredményezi.
- **Árfolyamhatás (EUR/HUF):** A hazai fizetőeszköz gyengülése kettős hatást gyakorol: növeli a település árversenyképességét a külföldi relációban, miközben az importált infláció és a dráguló külföldi utazások miatt a belföldi turistákat a hazai desztinációk felé orientálhatja.

2.3.) Szezonális és eseményfüggőség

Az önkormányzati likviditáskezelés szempontjából meghatározó a bevételek időbeli koncentrációja.

- **Klimatikus kitettség:** A szabadtéri attrakciókra alapozott turizmus okán a kedvezőtlen időjárási körülmények jelentős, akár 20-30%-os bevételkiesést okozhatnak a bázisidőszakhoz képest.
- **Rendezvény- és konferenciaturizmus:** A kiemelt fesztiválok és sportesemények generálják az adóbevétel bizonyos hányadát. A tervezés során ezen események esetleges elmaradásával, mint magas szintű kockázati tényezővel is kell kalkulálni.

2.4.) Strukturális és szabályozási tényezők

- **Szálláshely-szerkezet és adómegkerülés:** A magánszálláshelyek magas részaránya növeli a statisztikai torzítás és az adóelkerülés kockázatát. A tervezett bevételi szintek tartása érdekében ezen a területen fokozott adóhatósági ellenőrzési tevékenység indokolt.
- **SZÉP-kártya szabályozás:** A cafeteria-elemek felhasználási körének eseti bővítése (pl. hideg élelmiszer vásárlása) forráselszívó hatással bír a szálláshely-szolgáltatás elől, ami közvetlen bevételkiesést indukál az önkormányzati költségvetésben.
- **Állami támogatási mechanizmusok:** A tervezésnél figyelembe vettük a korábbi években alkalmazott, beszedett forint alapú állami kiegészítő támogatás esetleges visszavezetésének vagy tartós hiányának hatásait a költségvetés egyenlegére.

2.5.) Turisztikai expozíció

A település turisztikai profilja dominánsan a gyógy- és strandfürdő köré szerveződik. A kereskedelmi és magánszálláshelyek teljesítménye közvetlen korrelációt mutat a fürdő látogatószámával, így a két terület fejlesztési stratégiájának összehangolása kritikus a fenntartható adóbevételek szempontjából.

A fenti kockázatok eredőjeként a bevételi tervszámok meghatározásakor a konzervatív becslés elvét alkalmaztuk, biztosítva ezzel a költségvetési egyensúly fenntarthatóságát.

Az alábbi dimenziók elemzését követően az éves bevételünket 35 000 eFt-ban terveztük be.

Így összességében 2025. évre eredeti előirányzatként 788 500 eFt-ot terveztünk, 104 700 eFt-tal többet, mint 2024. évben.

SWOT-Analízis: Önkormányzati adóbevételi stratégia

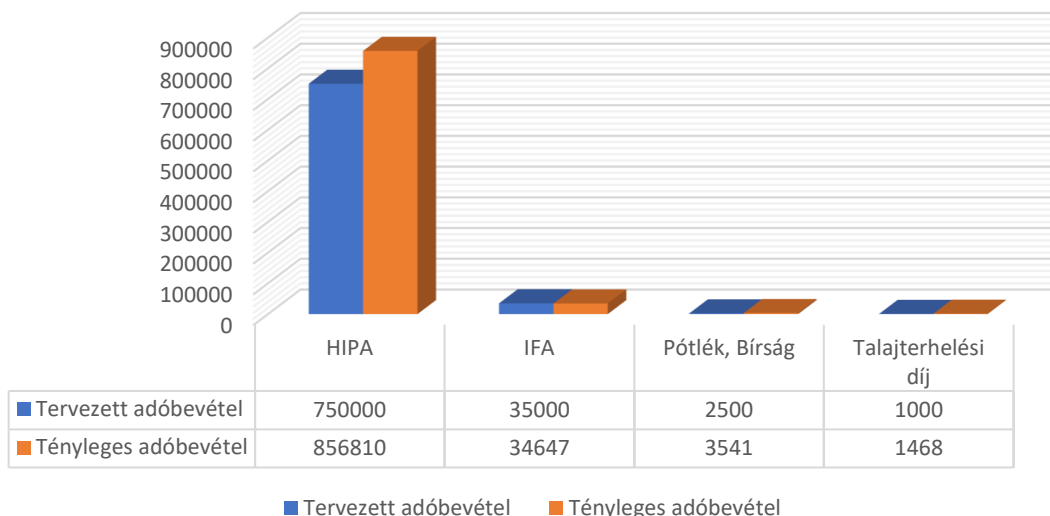
	ERŐSSÉGEK (Strengths)	GYENGESÉGEK (Weaknesses)
Belső tényezők	<ul style="list-style-type: none"> • Stabil, fürdőre épülő turisztikai profil. • Diverzifikált ipari bázis (feldolgozóipar jelenléte). • Tapasztalt adóhatósági kontroll és ellenőrzési rutin. 	<ul style="list-style-type: none"> • Erős kitettség a szezonálisnak (IFA). • Magas függőség a külföldi (főleg német) ipari konjunktúrától. • Magánszálláshelyek magas aránya (ellenőrzési kapacitásigény).
	LEHETŐSÉGEK (Opportunities)	VESZÉLYEK (Threats)
Külső tényezők	<ul style="list-style-type: none"> • Új állami otthonteremtési és felújítási programok (építőipar élénkülése). • Gyenge forint miatti növekvő külföldi vendégforgalom. • Az állami IFA-kiegészítő támogatás esetleges visszavezetése. 	<ul style="list-style-type: none"> • Szélsőséges időjárási események (mezőgazdaság és turizmus visszaesése). • SZÉP-kártya szabályozás kedvezőtlen változása (forráselszívás). • Minimálbéremelés miatti vállalati profitcsökkenés (iparüzési adóalap szűkülése).

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adóügyi és Iratkezelési Iroda

Az önkormányzat adóbevételei az eredeti tervezett előirányzathoz képest – az iparüzési adót bruttó módon számolva – 113,69 %-ban teljesültek. A saját bevételeken belül az iparüzési adó kiemelkedő, meghatározó szerepe továbbra is fennáll, így nagysága okán alapvetően befolyásolta az adóbevételek teljesülését.

A gazdálkodók köréből kiemelendő néhány „virilista”, akik a nehéz gazdasági helyzet ellenére, a térség vezető vállalkozói szerepét meg tudták tartani, s a vártnál nagyobb adót tudtak befizetni önkormányzatunkhoz.

Tervezett és tényleges adóbevétel alakulása 2025. évben eft-ban

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adóügyi és Iratkezelési Iroda - adónyilvántartás

Helyi és átengedett adóbevételek teljesülése 2024. és 2025. években

	Pénzügyi teljesülés eFt-ban		Változás %
	2024. év	2025. év	
Tartózkodás utáni idegenforgalmi adó	37 657	34 647	-7,99
Helyi iparüzési adó - bruttó módon -	780 094	856 810	+ 9,83
Késedelmi pótlék, mulasztási bírság,	2 906	3 541	+21,85
Talajterhelési díj	1 244	1 468	+18,0
Földbérbeadásból származó szja	4	4,6	+15,0
Összesen:	821 904	896 470,6	+9,07

Forrás:Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adóügyi és Iratkezelési Iroda - adónyilvántartás

Megjegyzés: 2025. évben az önkormányzat helyi iparüzési adó számlájára – bruttó módon számított – 856 810,7 eFt iparüzési adó befizetés érkezett, mely összeg 2025. december 31. napjáig felutalásra került az önkormányzat főszámlájára. Ezen összeget csökkenteni kellett a 2025. december 31-én fennálló túlfizetés összegével (33 558 eFt) és növelni a 2024. december 31-én fennálló túlfizetés (35 965 eFt) összegével, a 38/2013. (IX.19.) NGM rendelet szabályozása alapján.

Az adóbevételek időbeli teljesülésének jellemzője, hogy az első félévben általában nem érik el az éves előírások felét, mely kiegészül a második félévi adókötelezettség során, illetve az év végi adóvégrehajtás során befolyt adóösszegekkel.

Helyi és átengedett adóbevételek negyedévenkénti teljesülése 2025. évben

	Adóbevételek (eFt)	Bevétel %-os megoszlása	Pénzügyi teljesítés negyedévente (eFt)
2025.03.31	288 536	32,19	288 536
2025.06.30	445 899	17,55	157 363
2025.09.30	820 778	41,81	374 883
2025.12.31	896 471	8,45	75 689

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adóügyi és Iratkezelési Iroda - adónyilvántartás

A fenti táblázat adatai csak a költségvetésre átadott, a finanszírozásban résztvevő bevételt mutatja, azaz nem tartalmazza az adózók részére visszautalt, vagy más hatóság számlájára átutalt túlfizetések összegét.

Ugyanakkor a visszaigényelhető adótöbbletek miatt a folyóbevételből kell finanszírozni az előző év elszámolásából adódó visszautalásokat is.

Ezek nagyrészt az iparüzési adóbevallás május 31-ei határidejéhez kapcsolódva, bevallások folyamatos feldolgozása alapján június-július hónapra koncentrálnak. Nagyságrendileg a visszautalás 2025. évben 18 393 eFt összeget tett ki, 15 301 eFt-tal kevesebbet, mint az előző, a 2024-es adóévben.

V. Az adócsoport munkájának részletes bemutatása:

1.) A helyi adókról bővebben

1.1. Helyi iparüzési adó:

A helyi iparüzési adó az önkormányzati gazdálkodás legjelentősebb saját forrású bevétele, amely biztosítja a fiskális autonómia alapjait. Funkciója kettős: egyrészt fedezi a helyi közszolgáltatások (infrastruktúra, közvilágítás, közlekedés) fenntartási költségeit, másrészt visszacsatolási mechanizmusként szolgál a település gazdasági erejéről. Mivel az iparüzési adó a bruttó hozzáadott értékhez közeli adóalapot terhel, közvetlen korrelációt mutat a helyi vállalkozói szféra teljesítményével.

Szakmai szempontból az iparüzési adóbevétel alakulása a település gazdasági diverzifikációjának mérőszáma. Egy válságálló önkormányzati portfólió jellemzője, hogy az adóbevétel nem egyetlen „lehorgonyzott” nagyvállalattól függ, hanem több lábón áll, a kis- és középvállalkozások és a nagyipar egyensúlya.

A bevétel tervezésekor figyelembe kell venni a ciklikusságot: a globális ellátási láncok zavarai vagy az energiaárak fluktuációja a helyi adóalapon keresztül azonnal megjelenik a költségvetési egyenlegben.

Az adómérték is lehet üzenetértékű a potenciális befektetők számára, meghatározva a város helyét a regionális tőkevonzási versenyben.

Egy fürdővárosi pozícióban, a fürdővárosi modellekben az iparüzési adó nem csupán egy izolált adónem, hanem a turisztikai multiplikátor-hatás pénzügyi lecsapódása. Míg az idegenforgalmi adó közvetlenül a vendégéjszakákhoz kötődik, az iparüzési

adó a teljes kiszolgáló infrastruktúra (vendéglátás, kereskedelem, szolgáltatások) teljesítményét méri.

A turizmus mellett a helyi ipar, a mezőgazdasági feldolgozás és a lakossági szolgáltatások jelentik az adóalap gerincét, az adóbevétel a helyi foglalkoztatástól és a logisztikai adottságoktól is függ.

Városunk gazdaságfejlesztési források szempontjából térségi gazdasági alközpontként is funkcionálva, de szakmai környezetbe helyezve térségi központi szerepkörrel bíró járásszékhely városaként hivatkozhatunk magunkra. Így tekintve városunkra, az iparüzési adó a város életképességének legfontosabb mutatója. Míg a nagyvárosok diverzifikáltak, egy kisvárosban néhány kulcsvállalkozás teljesítménye alapvetően meghatározza a költségvetés mozgásterét.

Egy kisvárosi környezetben kritikus szempont a TOP-adózóktól való függőség. Ha kimutatható, hogy az adóbevétel több mint 50-60%-a 2-3 cégtől érkezik, a város „gazdasági monokultúrában” él, ami magas kockázatot jelent egy esetleges piaci visszaesés vagy telephely-áthelyezés esetén. Erre a mutatóra később szeretnék még hivatkozni.

Egy kicsit több mint 11 000 fős kisvárosban az iparüzési adó stratégia lényege a stabilitás. Míg a fürdővárosok a szezonalitással küzdenek, a kisvárosnak a gazdasági lábak számának növelésére kell törekednie. A bevétel nem cél, hanem eszköz: a beszedett iparüzési adót olyan élhető városi környezetbe kell visszaforgatni, amely helyben tartja a munkaerőt, biztosítva ezzel a vállalkozások hosszú távú jelenlétét és az adóalap fenntarthatóságát.

A helyi adó törvény szabályozása alapján a beszedett helyi iparüzési adóbevétel a helyi közösségi közlekedési feladatok ellátására és a szociális ellátások finanszírozására használható fel.

A Htv. szerint adóköteles az önkormányzat illetékességi területén végzett vállalkozási tevékenység. Az adó alanya a vállalkozó.

Ebben a tekintetben vállalkozónak minősül a gazdasági tevékenységet saját nevében és kockázatára haszonszerzés céljából, üzletszerűen végző, a személyi jövedelemadóról szóló törvényben meghatározott egyéni vállalkozó, mezőgazdasági őstermelő, feltéve, hogy őstermelői tevékenységéből származó bevétele a 2025-ös adóévben az 1 744 800 forintot meghaladja, a jogi személy, ideértve azt is, ha az felszámolás vagy végelszámolás alatt áll, egyéni cég, egyéb szervezet.

Adóköteles iparüzési tevékenység alatt a vállalkozó e minőségében végzett nyereség-, illetőleg jövedelemszerzésre irányuló tevékenysége értendő.

A vállalkozó iparüzési tevékenységet végez az önkormányzat illetékességi területén, ha ott székhellyel, telephellyel rendelkezik, függetlenül attól, hogy tevékenységét részben vagy egészben székhelyén kívül folytatja. Ha a vállalkozó több önkormányzat illetékességi területén vagy külföldön végzett iparüzési tevékenységet, akkor az adó alapját – a tevékenység sajátosságaira leginkább jellemzően – a vállalkozónak kell a Htv. 3. számú mellékletben meghatározottak szerint megosztania.

Az elmúlt néhány évben számos átmeneti vagy véglegesnek tűnő változáson ment keresztül ez az adónem. Gondolok itt olyan rendeleti szabályozásokra a koronavírus járvány ideje alatt, amit korábban csak törvényben lehetett szabályozni, majd a kis- és középvállalkozásoknak nyújtott adómérték kedvezmény, amely 2 évig fenntartotta magát, adózási mód megszüntetése 2022. évközben, új adózási mód bevezetése, mindezek olyan változások voltak, amely az adózási stabilitást megszüntették.

Iparüzési tevékenység esetén az adó évi mértékének felső határa az adóalap 2 %-a, adóalapja pedig a Htv. rendelkezése alapján opcionális.

2023. január 1-jétől egy új, egyszerűsített adóalap-megállapítási módszer lépett hatályba, mely jelenleg is fenntartja magát. Az egyszerűsített adóalap-megállapításra valamennyi olyan vállalkozó jogosulttá vált, amelynek az adóévi bevétel a 25 000 eFt-ot, a személyi jövedelem adótörvény szerinti átalányadót választó kereskedők esetén a 120 000 eFt-ot nem haladta meg. Az egyszerűsített iparüzési adóalap-megállapításra jogosult kisvállalkozó iparüzési adóalapja az adóévi bevételük nagyságától függően sávosan differenciált, önkormányzatoként azonos nagyságú, tételes összeg lehetett.

A törvény három bevételi sávot és ahhoz tartozó tételes adóalapot határozott meg. A bevételi sávokat éves szinten kell tekinteni, tehát 12 hónapnál rövidebb adóév esetén - napi időarányosítással - kisebb a bevételi sáv összege is. Ha a kisvállalkozó ezt az adóalap-megállapítási módszert választotta, akkor iparüzési adóját adóbevallás benyújtása nélkül, évente egyszer, az adóévet követő év ötödik hónapjának utolsó napjáig (jellemzően: május 31-ig) köteles megfizetni.

A vállalkozó székhelyére és a telephelyére/telephelyeire jutó adóalap:

- 2 500 eFt, ha a kisvállalkozó bevétel az adóévben a 12 000 eFt-ot nem haladta meg, fizetendő éves iparüzési adó 50 eFt,
- 6 000 eFt, ha kisvállalkozó bevétel az adóévben a 12 000 eFt-ot meghaladta, de a 18 000 eFt-ot nem haladta meg, éves fizetendő iparüzési adó 120 eFt,
- 8 500 eFt, ha a kisvállalkozó bevétel az adóévben a 18 000 eFt-ot meghaladta, de a 25 000 eFt-ot nem haladta meg. Ebbe a kategóriába tartozott az a kisvállalkozó is, aki a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerinti átalányadózó kiskereskedő és a bevétel éves szinten nem több, mint 120 000 eFt az éves fizetendő iparüzési adó 170 eFt.

A tételes adóalap-megállapítás egyik jelentős egyszerűsítése, hogy ha a kisvállalkozó ezt az adóalap-megállapítási módszert választja, akkor iparüzési adóját adóbevallás benyújtása nélkül, évente egyszer, az adóévet követő év ötödik hónapjának utolsó napjáig (jellemzően május 31-ig) köteles megfizetni.

2025. évre 286 adózó választotta az egyszerűsített sávos adóztatást, ebből legnagyobb számban évi 50 eFt-ot fizettek iparüzési adóelőleg címén. Folyó évben az éves adófizetési kötelezettségük együttesen 16 980 eFt volt.

Az önkormányzati adóhatósághoz teljesítendő befizetéseket az Art. 3. számú melléklete szerint kell teljesíteni az adózóknak, az adóév harmadik hónapjának 15. napjáig és az adóév kilencedik hónapjának 15. napjáig.

Az iparüzési adó megfizetés sajátossága, hogy az éves bevallás során, minden év május 31-éig számolnak el az adózók az előző évben befizetett előleggel szemben. Ezáltal az egyes adóévekben igencsak eltérő lehet az adó, adóelőlegek nagysága.

Az iparüzési adóbevallások kezelése jelenti minden évben az egyik legnagyobb munkát az adóhatóság számára, hiszen nagyon rövid idő alatt igen nagy mennyiségű bevallást kell átvenni és feldolgozni. Ugyanakkor több adózó hibásan, vagy hiányosan kitöltve nyújtja be bevallását, s a hiánypótlásra való felszólítás, javítás csak késlelteti az amúgy is rendelkezésre álló rövid határidőt.

A magyar adórendszerben az iparüzési adó az egyetlen olyan helyi adónem, amelynél a jogalkotó a NAV-ot kijelölt fogadó és továbbító szervként, úgynevezett „front-end” felületként határozta meg. Ez azt jelenti, hogy az adózó nem közvetlenül az önkormányzati adóhatósággal lép kapcsolatba a bevallási fázisban, hanem az állami adóhatóság informatikai rendszerén keresztül teljesíti kötelezettségét.

A bevallást az adózó az ÁNYK keretprogramban vagy az ONYA interfészen készíti el. Itt fontos a székhely/telephely szerinti önkormányzat pontos megadása, mivel ez határozza meg a bevallás fizikai célállomását.

A NAV rendszere a beküldéskor elvégzi a formai és séma-ellenőrzést. Sikeres validálás után a bevallás bekerül a központi elektronikus irattárba, majd a NAV automatizált adattranszfer útján továbbítja azt az érintett önkormányzat tárhelyére.

A 2024. évi bevallások (benyújtási határideje: 2025. június 2. volt) adatai alapján a vállalkozások gazdasági tevékenységének települési szintű adóalapja 39 787 574 349 Ft volt, mely 2 222 664 588 Ft-tal több, mint az előző évben.

A helyi adó törvény rögzíti az iparüzési adó adóalap-megállapításának, elszámolásának pontos szabályait. Ezek mellett lehetőséget biztosít a vállalkozások számára, hogy adócsökkentő tételként tüntethetik fel a ráfordításként, költségként az adóévben elszámolt belföldön és külföldön autópályák, autóutak és főutak használatáért fizetendő, megtett úttal arányos díjnak a 7,5 %-át.

A bevallások adatai alapján megállapítható, hogy útdíj elszámolásaként adócsökkentést 27 vállalkozás 14 694 867 Ft összegben vett igénybe. Ugyancsak a Htv. rendelkezésének megfelelően 2016. februárjában döntött úgy a Tisztelt Képviselő-testület, hogy adókedvezményben részesíti a háziorvosi és védőnői tevékenységet folytató vállalkozókat.

A Htv. rendelkezése szerint azon vállalkozói körnek nyújtható mentesség, illetve kedvezmény, akiknek a nettó árbevétel legalább 80 %-a háziorvosi, házi gyermekorvosi, fogorvosi alapellátási vagy védőnői (egészségügyi alapellátás) tevékenységből származik és az adóalapja (nettó árbevétel korrigálva a levonható adóalapot csökkentő tételekkel) nem haladja meg a 20 000 eFt-ot.

Az 50 %-os adókedvezményt az érintett vállalkozók az éves bevallás benyújtásakor a végleges adóból és a fizetendő adóelőlegekből érvényesíthetik.

Ezt a kedvezményt legelőször a 2016. évi bevallás benyújtásakor, 2017. évben lehetett érvényesíteni. A városunkban működő és a kedvezményi körbe tartozó adózók közül a 2025. évben a 2024. évi bevallások benyújtásakor egyetlen adózó élt ezen kedvezmény igénybevételével adózóink közül.

Az adózók pénzügyi nehézségeit, gazdálkodásukban tapasztalható negatív tényezőket mutatja, hogy 2025. évben is éltek adóelőleg mérséklési lehetőségükkel.

Erre az adóeljárásról szóló törvény rendelkezése ad felhatalmazást a vállalkozásoknak, így az adózó akkor kérheti az adóelőleg módosítását, ha előlegét

az előző időszak adatai alapján fizeti és számításai szerint adója nem éri el az előző időszak adatai alapján fizetendő adóelőleg összegét, azaz, ha adóalapja csökkenést mutat.

9 adózó esetében előleg mérséklési kérelem alapján 14 599,6 eFt adóösszeg került törlésre. A vállalkozások nehézségeit jól prezentálja, hogy ez az összeg az előző évben csak 6 940,6 eFt volt.

Az önkormányzati adóhatóság nyilvántartása alapján a regisztrált vállalkozások száma 2025. évben 1372 volt, melyből 549 társas vállalkozás, 823 pedig egyéni vállalkozó, illetve őstermelő.

A Htv. szerinti vállalkozói tevékenységet folytató vállalkozásaink száma az előző évhez képest 12-vel csökkent, ezen belül a társas vállalkozások száma 7-tel, míg az egyéni vállalkozók, őstermelők száma pedig 5-tel csökkent.

Helyi iparűzési adót fizető adózók száma és fizetett adó összege 2024. és 2025. években

		Adózók száma		Befizetett adóösszeg eFt-ban	
		2024.év	2025.év	2024. év	2025. év
Állandó jelleggel végzett tevék.:	társas vállalkozások	556	549	731 274,6	809 387,5
	egyéni vállalkozók, őstermelők	828	823	48 819,1	47 423,2
Összesen:		1384	1372	780 093,7	856 810,7

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adóügyi és Iratkezelési Iroda - adónyilvántartás

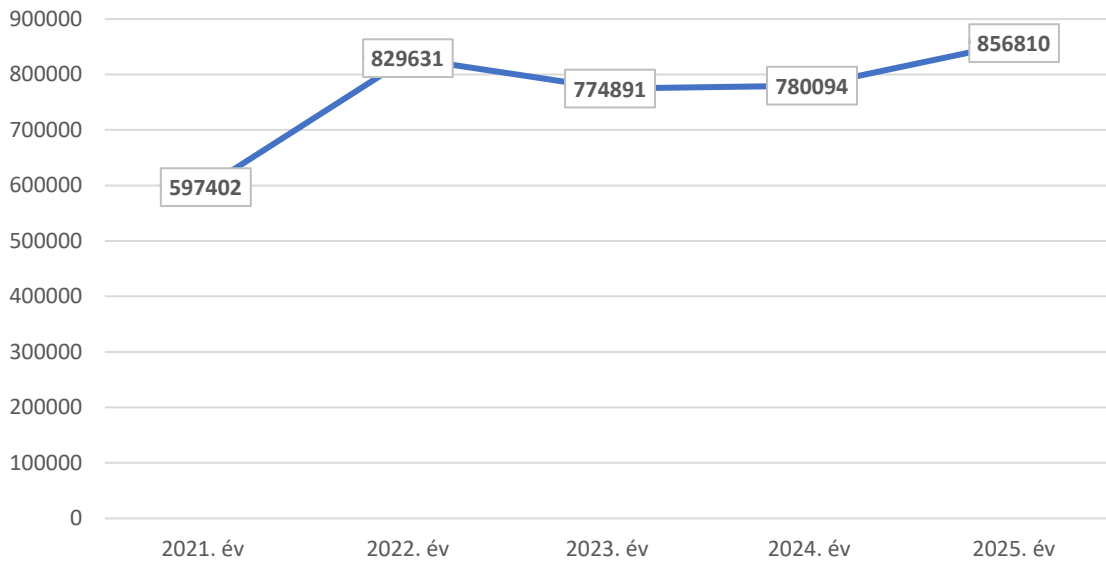
A táblázat adatai nagyon jól prezentálják, hogy 2024. évről 2025. évre 9,8%-os helyi iparűzési adóbevétel növekményről beszélhetünk.

2025. évben 3,8 % volt az átlagos fogyasztói árindex növekedés, amennyiben ezt leszámítjuk az adó növekményéből, úgy arra a következtetésre juthatunk, hogy 5,81 %-os tiszta gazdasági bővülést tudtak vállalkozásaink realizálni, megállapíthatjuk, hogy a helyi gazdaság volumene valóban bővülni tudott.

A 2024. évre vonatkozóan beérkezett és feldolgozott bevallási adatok alapján megállapítható, hogy 275 vállalkozás nemcsak Sárospatak város felé adózott, hanem más település vagy települések felé is, így éves iparűzési adójukat meg kellett osztaniuk. Ők együttesen 444 024 eFt adót vallottak be a 2024-es gazdasági év lezárását követően, így ezen vállalkozások meghatározó nagyságot képviselnek a sárospataki adófizetők között, hiszen az éves befizetett adó 51,82 %-a tőlük érkezett a költségvetésbe.

A bevallások adataiból megállapítható az a tény is, hogy az adóbefizetés szempontjából legnagyobb 15 adózó fizette be az éves iparűzési adóbevétel közel 50 %-át. Ez azonban jelentős kockázatot is jelenthet az önkormányzat működésében, gazdálkodásában, hiszen bármelyik ezen ágazathoz kapcsolódó dependencia negatívan is érintheti az adóbevételek jövőjének alakulását.

Iparüzési adóbevétel alakulása az elmúlt 5 évben eFt-ban

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adóügyi és Iratkezelési Iroda - adónyilvántartás

A 2021. évi bevétel magyarázata: A koronavírus-világjárvány nemzetgazdaságot érintő hatásának enyhítése érdekében szükséges egyes intézkedésekről szóló 639/2020. (XII.22.) kormányrendelet értelmében a 2021. évben végződő adóévben az iparüzési adó mértéke 2 % helyett 1 % lett.

A veszélyhelyzettel összefüggésben a huszonötezer főnél nem nagyobb lakosságszámú települési önkormányzatok támogatási programjáról szóló 4/2021. (I.14.) kormányrendelet értelmében a huszonötezer főnél nem nagyobb lakosságszámú települési önkormányzatok a 2021. évben kieső iparüzési adóbevételének összegével megegyező összegben központi támogatásra lettek jogosultak.

Ennek megfelelően az 597 402 eFt iparüzési adóbevétel összetétele: 497 457 eFt adózói befizetés, 99 945 eFt állami támogatás.

A 2022. évi bevétel magyarázata: A minimálbér és a garantált bérminimum 2022. évi emelésével összefüggésben szükséges adóintézkedésekről, valamint egyes más intézkedésekről szóló 2021. évi CXXXI. törvény módosította a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvényt, mely szerint a 2022. évben végződő adóévben az iparüzési adó mértéke 2 % helyett 1 % lett.

A mikro-, kis- és középvállalkozások 2022. évi iparüzési adókedvezményével kapcsolatos önkormányzati támogatásról szóló 61/2022. (II.28.) kormányrendelet értelmében a huszonötezer főnél nem nagyobb lakosságszámú települési önkormányzatok a 2022. évben kieső iparüzési adóbevételének összegével megegyező összegben központi támogatásra lettek jogosultak.

Ugyanezen kormányrendelet rendelkezése alapján került sor a központi támogatás elszámolására is, mely alapján 2022. évben 2021. év elszámolásaként még 31 102 eFt állami támogatásban részesültünk.

Ennek megfelelően a 829 631 eFt iparüzési adóbevétel összetétele: 691 068 eFt adózói befizetés, 107 461 eFt állami támogatás, 31 102 eFt kiegészítő állami támogatás.

A 2023. évi bevétel magyarázata: A minimálbér és a garantált bérminimum 2022. évi emelésével összefüggésben szükséges adóintézkedésekről, valamint egyes más intézkedésekről szóló 2021. évi CXXXI.

törvény módosította a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvényt, mely szerint a 2022. évben végződő adóévben az iparüzési adó mértéke 2 % helyett 1 % lett.

A 2022-es adóbevallások elszámolása 1 %-os adómértékkel történt, a 2023-as adóévtől pedig az adóelőleg előírása, az eredeti, a törvényi maximummal, azaz 2 %-kal történt. A központi támogatás elszámolására, mint huszonötezer főnél nem nagyobb lélekszámú település továbbra is számíthattunk. Ennek megfelelően a 774 891 eFt iparüzési adóbevétel összetétele: 741 789 eFt adózói befizetés, 33 102 eFt kiegészítő állami támogatás.

Városunkban a gazdaság szerkezete, struktúrája az elmúlt években konzisztens maradt, a gazdasági életben a három szektor, a primer, a szekunder és a terciér szektor egyaránt képviselteti magát, de megjelenni látszik a negyedik a kvaterner szektor is mint tudásgazdaság. A vállalkozások megoszlása nemzetgazdasági ágak szerint jellegzetes képet mutat.

A TEÁOR a gazdasági Tevékenységek Egységes Ágazati Osztályozási Rendszere, amelyet a gazdasági egységek főtevékenységének meghatározására alkalmaznak, illetve a gazdasági és társadalmi mutatók számításánál, valamint a statisztikai adatok gyűjtésében és publikálásánál használnak fel. A TEÁOR az Európai Unió tevékenységi osztályozásának, a NACE-nak a magyar nyelvű nemzeti változata.

A TEÁOR'08 (NACE Rev. 2.) 2008. évi hatálybalépése óta a gazdaság számos változáson ment keresztül. Az osztályozás relevanciája csökkent, új tevékenységek és szolgáltatások jelentek meg a piacon (pl. drón, okos eszközök gyártása).

A nomenklatúra egyes szakágazatai már nem pontosan írják le a mai gazdaságot. Mindezek következtében szükségessé vált az osztályozási rendszer felülvizsgálata.

A gazdasági tevékenységek egységes ágazati osztályozási rendszere TEÁOR'25. január 1-jével megváltozott. A 2008 óta hatályos TEÁOR'08-at a TEÁOR'25 váltotta fel. Az Európai Unió módosította a NACE osztályozási rendszert, amelynek hazai megfelelője a TEÁOR.

Az új nomenklatúrát tartalmazó Európai Bizottság (EU) 2023/137 felhatalmazáson alapuló rendelete a gazdasági tevékenységek statisztikai osztályozása a NACE Rev. 2. osztályozási rendszerének létrehozásáról szóló 1893/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletét módosította.

A KSH főtevékenység esetén 2025. január 1-jei hatállyal minden nyilvántartott, adószámmal rendelkező gazdasági szervezet esetében elvégezte a főtevékenység átfordítását, valamint beállította az új TEÁOR (azaz TEÁOR'25) szerinti főtevékenységkódokat. Az új főtevékenységkódokat a KSH átadta a Nemzeti Adó- és Vámhivatalnak (NAV) és a költségvetési szervek esetében a Magyar Államkincstárnak azok közhiteles nyilvántartásokban történő átvezetése érdekében. Az állami adóhatóság pedig minden, önkormányzati adóhatóságunk által nyilvántartott vállalkozóra vonatkozóan közölte az új főtevékenységkódokat, amelyek átvezetésre kerültek az adónyilvántartásunkban is. A beszámolási időszak adatiban már a TEÁOR'25 besorolással szerepelnek adózóink.

A gyakorlatban a vállalkozások nagy része egyszerre többféle tevékenységet is folytat, amely a TEÁOR egy vagy több különféle szakágazatába tartozik. Ezért az egységeknek a TEÁOR különböző szakágazataiba történő besorolásához szükséges a „főtevékenység” meghatározása.

Az alábbi táblázat a városunkban gazdasági tevékenységet folytató és helyi iparüzési adót fizető vállalkozásainkat mutatja be gazdasági ágazatonként, az új, a TEÁOR'25 osztályozási rendszer alapján, a besoroláshoz települési adóalapot és adófizetési kötelezettséget is társítottunk.

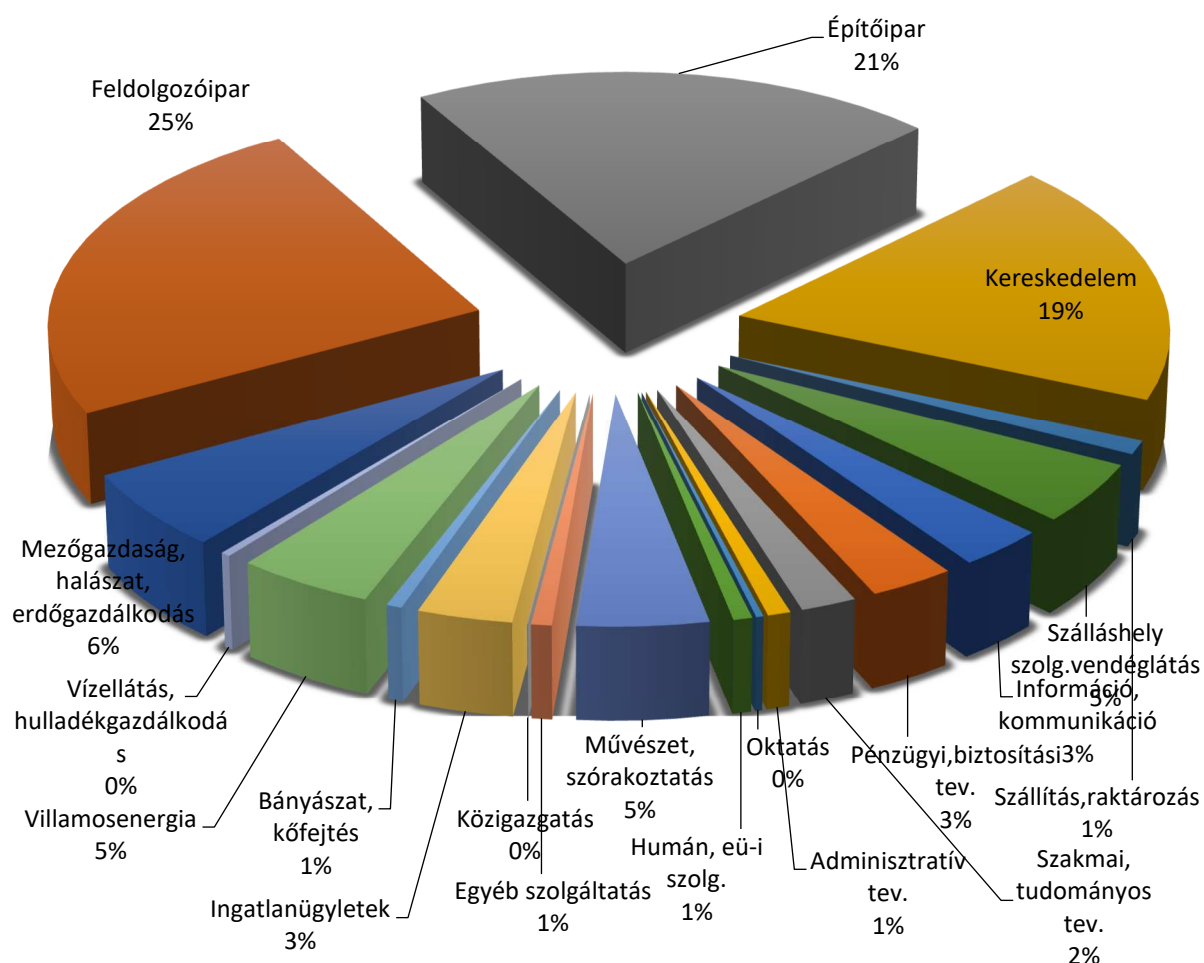
Fontos hangsúlyozni, hogy csak a főtevékenységük alapján, hisz nagyon sok vállalkozás többfajta tevékenységet is végez, s egy-egy cég több helyre sorolása halmozódást eredményezett volna.

Sárospatak város közigazgatási területén működő vállalkozások 2023. és 2024. évi lezárt gazdasági év adózás adatai

Tevékenységi kör megnevezése	Települési adóalap Ft-ban 2023. évben	Adófizetési kötelezettség Ft-ban 2023. évben	Települési adóalap Ft-ban 2024. évben	Adófizetési kötelezettség Ft-ban 2024. évben
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	220 498 095	4 409 962	320 617 094	6 318 168
Egyéb szolgáltatás	321 906 083	6 438 127	279 987 631	5 599 757
Építőipar	7 821 856 965	156 437 139	8 374 860 237	166 808 620
Feldolgozóipar	8 939 759 465	178 795 187	9 678 188 507	193 284 469
Humán-egészségügyi, szociális ellátás	326 913 439	6 538 269	264 794 903	5 210 235
Távközlés, számítógépes programozás, információtechnológiai szaktanácsadás	1 091 388 316	21 827 766	1 205 735 976	24 114 327
Kereskedelem	7 074 485 438	141 489 707	7 397 781 974	146 850 512
Mezőgazdaság, halászat, erdőgazdálkodás	2 064 115 031	41 282 299	2 342 246 223	46 759 573
Művészet, sport, szabadidő	1 537 603 633	30 752 074	1 804 252 943	36 085 059
Oktatás	122 915 420	2 458 310	99 390 997	1 987 819
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	1 167 372 586	23 347 453	1 181 415 093	23 628 302
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	1 000 662 459	20 013 250	767 610 265	15 352 211
Szálláshely szolgáltatás, vendéglátás	1 643 050 893	32 861 021	1 809 119 896	36 182 400
Szállítás, raktározás	785 978 017	15 719 562	677 918 194	8 297 521
Villamosenergia, gáz, hőellátás, légkondicionálás	2 012 201 567	40 244 031	1 892 441 210	37 848 824
Bányászat, kőfejtés	213 277 589	4 265 552	213 795 886	4 275 918
Ingtatlanügyletek	1 080 453 012	21 609 058	1 307 345 594	26 146 913
Közigazgatás, védelem	45 708 964	914 179	8 024 371	160 487
Vízellátás, szennyvíz gyűjtése kezelése, hulladékgazdálkodás	41 343 224	826 865	135 882 146	2 707 179
Kiadói tevékenység, műsorszolgáltatás, tartalomgyártás	53 419 565	1 068 390	26 165 209	523 305
Összesen:	37 564 909 761	751 298 201	39 787 574 349	788 141 599

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adóügyi és Iratkezelési Iroda - adónyilvántartás

A 2024. gazdasági év lezárásának adatai alapján megállapított adófizetési kötelezettség tevékenységi körönként

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adóügyi és Iratkezelési Iroda - adónyilvántartás

A helyi iparüzési adó bevételeinek elemzése rávilágít a város gazdasági szerkezetének stabilitására. Az ágazati rangsort – a korábbi évek tendenciáját folytatva – a feldolgozóipar vezeti, amely az éves adóbevétel 24,52%-át biztosítja. Az ágazat növekedési dinamikáját jelzi, hogy befizetései a bázisévhez képest 14 500 eFt-tal emelkedtek.

A második meghatározó szektor az építőipar, amely a teljes adóbevétel 21,16%-át képviseli; itt az előző évhez viszonyítva 10 000 eFt-os bevételnövekedés realizálódott. A harmadik helyen a kereskedelem áll, az összesített adóbefizetések 18,63%-ával.

Pozitív irányú elmozdulás mutatkozott továbbá az alábbi tevékenységi körökben is:

- Szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás;
- Távközlés, számítógépes programozás, információtechnológiai szaktanácsadás;
- Mezőgazdaság, halászat, erdőgazdálkodás;
- Művészet, sport, szabadidő.

Ezen adatok igazolják, hogy a város adóbevételei több lábon állnak, és a diverzifikált ágazati jelenlét csökkenti az önkormányzat gazdasági kitettségét.

A város adóbevételeinek ágazati megoszlása (feldolgozóipar 24,5%, építőipar 21,1%, kereskedelem 18,6%) optimális egyensúlyt mutat. Ez a szerkezet garantálja, hogy az önkormányzat még változó makrogazdasági környezetben is képes legyen alapfeladatainak ellátására és a tervezett fejlesztések finanszírozására, minimálisra csökkentve az egyedi ágazati sokkoknak való kitettséget.

A több lábon álló gazdaság rugalmasabb munkaerőpiacot is jelent. Ha több szektor (feldolgozóipar, pénzügy, művészet-szórakoztatás) is jelen van a városban, a lakosság foglalkoztatottsága magasabb marad. A magas foglalkoztatottság pedig közvetve segíti a helyi fogyasztást, ami visszahat a kereskedelmi szektor iparüzési adóbefizetéseire.

Bár a városi adóbevételek diverzifikált szerkezete bizakodásra ad okot, a helyi gazdaság teljesítménye továbbra is szoros korrelációt mutat az országos és nemzetközi trendekkel. A következőkben áttekintjük azokat a globális és hazai makrogazdasági mutatókat, amelyek közvetett módon, de elemi erővel hatnak a helyi gazdasági szereplők döntéseire és ezáltal az önkormányzat forrásaira is.

Mi jellemezte a makrogazdasági folyamatokat 2025. évben, amelyek a helyi adóbevételekre is nagy hatással voltak?

A 2025-ös gazdasági évet a technikai recesszióból való kilábalás, ugyanakkor a várakozásoktól elmaradó, mérsékelt dinamika jellemezte. A reál-GDP éves szinten 0,3%-kal bővült, ami rávilágított a magyar gazdaság strukturális kettősségére: a gyengélkedő külső keresletet a stabilizálódó belső fogyasztás ellensúlyozta.

1.1.1.) Ipar és feldolgozóipar: Strukturális kihívások és exportvisszaesés

Az ipari termelés volumene 3,2%-kal maradt el a 2024-es bázisévtől, ami az iparüzési adóbevételek szempontjából kritikus tényező.

- **Konjunkturális kitettség:** A német gazdaság stagnálása és az európai autóipar dekonjunktúrája közvetlen negatív hatást gyakorolt a hazai beszállítói láncokra.
- **Húzóágazatok lassulása:** Az elektromos autók iránti kereslet globális mérséklődése miatt a járműgyártás és az akkumulátorgyártás termelési volumene elmaradt a kapacitásbővítésektől várt szinttől.
- **Értékesítési szerkezet:** Míg a belföldi értékesítés relatív stabilitást mutatott, az ipari kibocsátás meghatározó részét (60-65%) adó export jelentős volumenvesztést szenvedett el.

1.1.2.) Építőipar: Divergens folyamatok az alágazatokban:

A szektor teljesítménye összességében stagnált (+1,6%), azonban az egyes szegmensek között éles szakadék alakult ki:

- **Lakás piac és magasépítés:** A reálbérek emelkedése és az állami szubvenciók (CSOK Plusz) hatására a lakásszegmens jelentősen, 14,7%-os éves növekedéssel zárt. Az ipari ingatlanok és logisztikai központok építése szintén fenntartotta a szektor ezen ágának dinamikáját.

- **Mélyépítés:** Az állami infrastruktúra-projektek hiánya és az uniós források lassú beáramlása miatt a mélyépítési ágazat közel 20%-os visszaesést könyvelt el. Ez a belső kettősség korlátozta a teljes szektor adóalap-növelő képességét.

1.1.3. Agrárgazdaság: Alkalmazkodási kényszer és hatékonysági korlátok

A mezőgazdaság 2025-ben nem tudott a GDP-növekedés motorjává válni; teljesítményét a klímaváltozás és a piaci integráció nehézségei határozták meg.

- **Növénytermesztés:** A technológiai fejlődés ellenére a szektor továbbra is erősen kitett az időjárási anomáliáknak. A nyári hőhullámok miatt a gabonafélék termésátlaga csupán közepes szintet ért el, ami korlátozta az ágazati jövedelmezőséget.
- **Állattenyésztés:** A költségoldal (energia- és takarmányárak) konszolidációja és a belső fogyasztás élénkülése javította az üzemi eredményt, ugyanakkor az importnyomás és az EU-s fenntarthatósági előírások tökeigénye a kisebb gazdaságokat nehéz helyzet elé állította.

A 2025-ös évet a gazdasági szerkezetváltás jellemezte: az exportvezérelt növekedési modell átmenetileg megtorpant, és a gazdasági stabilitást elsősorban a belső fogyasztás (reálbér-emelkedés alapú keresletélénkülés) biztosította.

A ténylegesen realizált adóbevételek és a benyújtott bevallások számszaki adatainak áttekintése után fontos megvizsgálni a település objektív gazdasági teljesítőképességét, azaz az adóerőképességet is.

Az adóbevételek alakulása alapvetően meghatározza a település adóerőképességét, amely az elmúlt időszakban jelentősen növekedett. Az egy főre jutó adóerőképesség emelkedése a város gazdasági erejét tekintve örvendetes, ám annak fiskális előnyeit a város költségvetése csak korlátozottan élvezi, mivel a folyamatosan emelkedő központi elvonások ellensúlyozzák a növekményt.

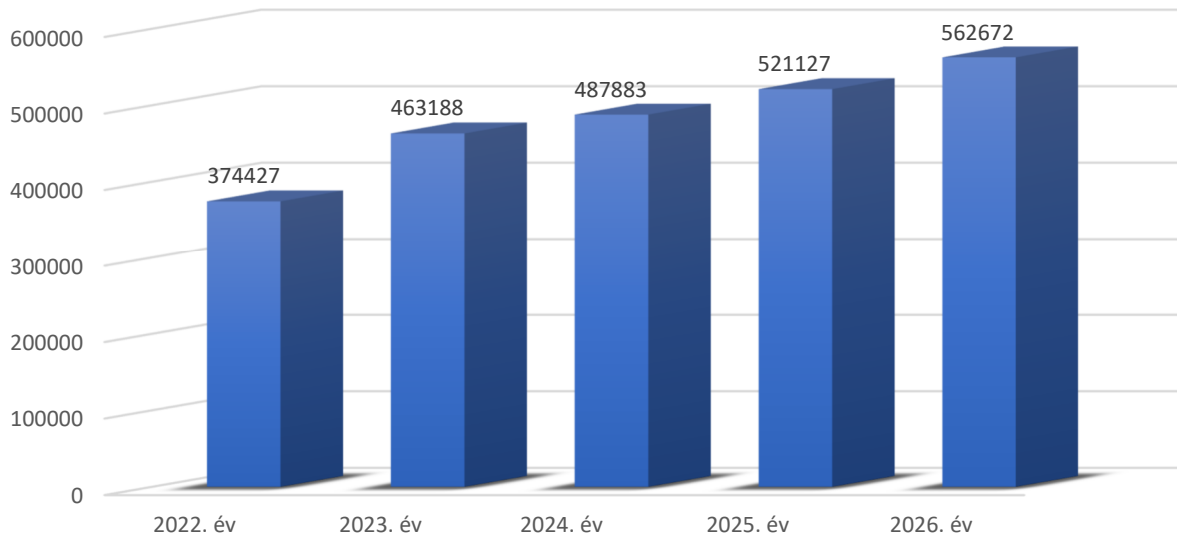
Az éves helyi iparüzési adóbevallások feldolgozását követően az önkormányzat minden évben adatszolgáltatást teljesít a Magyar Államkincstár felé. Ennek alapja a helyi iparüzési adóalap, amelyből számítják a település adóerőképességét (az adóalap 1,4%-át). Ez a mutató közvetlenül befolyásolja az önkormányzatok működési támogatását: a magasabb adóerőképességű városok kevesebb állami támogatásban részesülnek.

Ezzel párhuzamosan a nagyobb gazdasági potenciállal rendelkező települések – köztük az utóbbi években Sárospatak is – szolidaritási hozzájárulást kötelesek fizetni a központi költségvetésbe. Bár a szolidaritási hozzájárulás könyvelés technikailag adóként jelenik meg, a gyakorlatban a központi költségvetés ezzel az összeggel csökkenti az önkormányzatnak járó támogatásokat. Bizonyos állami támogatások mértéke szintén az egy lakosra jutó adóerőképesség függvénye, amelyre vonatkozóan a mindenkorai költségvetési törvény határoz meg paramétereket.

A szolidaritási hozzájárulás elvonása a nettó finanszírozás keretében, a havi támogatási összegekből történik. Ez komoly pénzügyi terhet ró a városra: míg Sárospatak 2023-ban 82 856,9 eFt-ot, 2024-ben 101 498,2 eFt-ot, 2025-ben pedig 124 617,2 eFt-ot fizetett ezen a jogcímenen, addig 2026-ban ez az összeg már

várhatóan 161 823,7 eFt lesz. A 2025. évi adóerőképesség esetében (a 2024.01.01. lakosságszám alapján: 11 357 fő) 45 912 Ft az egy főre jutó adóerőképesség összege városunkban. Ez az összeg 2026-ban a 2025.01.01-jei lakosságszám figyelembevételével (11 206 fő) 50 211 Ft lesz.

Adóerőképesség alakulása az elmúlt 5 évben eFt-ban

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adóügyi és Iratkezelési Iroda – adónyilvántartás

A helyi iparüzési adó többletbevételének központosítása:

2025-től a magyarországi adórendszer egyik legmeghatározóbb strukturális változása a helyi iparüzési adóhoz kapcsolódó szolidaritási hozzájárulás kiterjesztése, azaz az iparüzési adó többlet új mechanizmusa. A módosítás lényege, hogy az önkormányzatokhoz befolyó iparüzési adó 2024-es bázisévhez képest keletkező növekménye már nem teljes egészében a beszedő településnél marad, hanem egy elkülönített alapba kerül.

Magyarország 2025. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2024. évi LXXIV. törvény 247. §-a rögzíti az iparüzési adó többlet és a szolidaritási hozzájárulás többlet különbsége alapján meghatározandó fizetési kötelezettség elszámolását.

A szabályozás főbb elemei:

- **Bázisév rögzítése:** A rendszer a 2024-es adóévet tekinti referenciapontnak. Az önkormányzatok azon adóbevétele, amely meghaladja a 2024-ben realizált szintet, „többletnek” minősül.
- **Vármegyei Fejlesztési Alapok:** A 2025-től keletkező adótöbblet (vagy annak meghatározott hányada) a vármegyei szintű fejlesztési alapokba kerül. Ezen összegek felett az önkormányzatok egyedileg már nem rendelkeznek szabadon; a források visszapályázhatóak vagy területfejlesztési célokra használhatóak fel vármegyei szinten.

- **Célkitűzés:** A jogalkotó szándéka szerint az intézkedés a települések közötti fejlettségi különbségek mérséklését és a járási szintű gazdaságfejlesztést szolgálja (Versenyképes Járások Program).
- **Gazdasági hatás:** Azon települések számára, ahol jelentős ipari beruházások realizálódnak, ez a forrásmegosztás korlátozza a dinamikusan növekvő adóbevételek közvetlen felhasználását, ugyanakkor a hátrányosabb helyzetű térségek számára kiegészítő fejlesztési forrást biztosíthat.

Ez a változás nem az adózók közvetlen adóterhét növelte, hanem az adóbevétel államháztartáson belüli megosztását definiálta újra. Ez az önkormányzati költségvetések tervezhetőségére és a helyi infrastruktúra-fejlesztések finanszírozási hátterére volt közvetlen hatással.

2025. évben két részletben, összesen 53 574,677 eFt iparüzési adótöbblet került elvonásra önkormányzatunktól. Az éves elszámolásra pedig a tárgyévet követő év március havi nettó finanszírozása keretében kerül sor, tehát 2026. márciusában. A beszámoló készítésekor már tudomásunk volt ezen, további elvonásra kerülő összegről is, mely 9 867,627 Ft összeget tett ki.

1.2.) Idegenforgalmi adó:

A Htv. felhatalmazása alapján bevezetett idegenforgalmi adó stratégiai jelentőségű eleme az önkormányzat költségvetési egyensúlyának. Az adónem elsődleges funkciója a turisztikai desztináció fenntartásával és fejlesztésével járó többletkiadások fiskális fedezetének biztosítása. Az idegenforgalmi adó mértékének alakulása közvetlen indikátora a vendégforgalom intenzitásának, amely multiplikátor hatás révén egyéb helyi adónemekben, különösen a helyi iparüzési adóban is bevételnövekedést indukál a szolgáltató szektorban.

Az adókötelezettség alanyi és tárgyi hatálya

Az adókötelezettség azt a magánszemélyt terheli, aki nem állandó lakosként az önkormányzat illetékességi területén legalább egy vendégéjszakát eltölt. Alapvető fontosságú a jogalkalmazás során rögzíteni, hogy az adóteher közvetlenül a településre látogató vendéget terheli, a helyi lakosok, illetve a szálláshely-szolgáltatók mentesülnek az adófizetési kötelezettség alól.

A szállásadó jogállása és a beszédési felelősség

A jogszabályi konstrukció értelmében a szállásadó adóbeszedésre köteleztként (technikai közreműködőként) vesz részt az adóeljárásban. Feladata az adó megállapítása, beszedése, bevallása, valamint az önkormányzati adóhatóság felé történő továbbítása.

A Htv. szigorú mögöttes felelősségi szabályt állapít meg: amennyiben az adóbeszedésre kötelezett a beszédést elmulasztja, vagy a beszedett adót nem vallja be, az adó összegét az adóhatóság tőle, mint saját adótartozást hajtja be. Ez a rendelkezés garantálja az önkormányzat bevételi stabilitását és ösztönzi a szálláshely-szolgáltatókat a jogkövető magatartásra.

A beszámolási időszakban az adó alapja a megkezdett vendégéjszaka száma, mértéke személyenként és vendégéjszakánként településünkön 2023. évtől 450 Ft volt.

A törvényi felső adómérték a KSH által közzétett fogyasztói árszínvonal változással valorizálható. A törvényi felső mérték (vendégéjszakánként 300 Ft) és a valorizáció együttesen határozza meg ezen adónemben az adómaximumot, mely 2025. évben 804,5 Ft/vendégéjszaka/fő volt.

A beszedett idegenforgalmi adót a beszedést követő hónap 15. napjáig kell a szálláshelyeknek az önkormányzati adóhatósághoz önadózás keretében bevallani és az önkormányzat alszámlájára befizetni.

2025-ös adóévben 125 db szálláshelyet tartott nyilván adóhatóságunk, melyek besorolását a szálláshely-szolgáltatási tevékenység folytatásának részletes feltételeiről és a szálláshely-üzemeltetési engedély kiadásának rendjéről szóló 239/2009. (X.20.) számú kormányrendelet szabályozza. Ezen besorolás szerint 1 db szálloda, 5 db panzió, 3 db kemping, 21 db egyéb szálláshely, 3 db nem üzleti célú szálláshely és 92 db magánszálláshely működött Sárospatak illetékességi területén. A hatályos jogszabályi előírások értelmében 2022-ben bevezetésre került a kötelező szálláshely-minősítés intézménye, amelynek célja az egységes szakmai követelményeknek megfelelő szolgáltatási minőség biztosítása és ellenőrizhetősége. A törvényi előírások alapján minden, már működő szálláshely számára 2024. január 1-jéig kötelező volt a regisztráció a minősítési eljárásra.

A minősítési folyamat az üzemeltető által elvégzett önértékeléssel veszi kezdetét, amelyet a Minősítő Bizottság helyszíni ellenőrzése követ. A jogszabályi módosítások értelmében az első helyszíni szemle lefolytatásának végső határideje 2025. december 31-re módosult. A megszerzett minősítési fokozat 3 évig érvényes, mely időszak alatt a szálláshely köteles folyamatosan fenntartani a kategóriának megfelelő infrastrukturális és szolgáltatási színvonalat.

Mind a szálláshelyek regisztrációjával, a minősítés megfeleléséhez szükséges információk megszerzésével és az idegenforgalmi adó adóztatásával kapcsolatos kérdésekkel adózóink minden esetben fordulhattak a feladat ellátását magas színvonalon végző, a folyamat minden lépésében tájékozott, maximális odaadással segítő kollégáinkhoz.

A turizmus stratégiai fontosságú ágazatként Magyarország gazdaságának meghatározó pillére. Hogyan teljesített Magyarország 2025-ben a turizmus területén?

2025-ben a magyar turizmus történelmi rekordot döntött: a szálláshelyeken közel 19,5–20 millió vendég fordult meg, ami 7,3%-os növekedést jelent a 2024-es évhez képest. A vendégéjszakák száma elérte a 47 milliót, a növekedést a külföldiek (12%-os emelkedés) és a belföldiek (3,2%-os emelkedés) egyaránt hajtották.

Főbb 2025-ös turisztikai adatok:

- **Vendégforgalom:** Összesen mintegy 19,5-20 millió vendég érkezett, a külföldi vendégek száma 9,9 millió, a belföldieké 9,7 millió körül alakult.
- **Vendégéjszakák:** Közel 47 millió vendégéjszakát regisztráltak.
- **Kiemelt régiók:** A Balaton és Budapest továbbra is a legnépszerűbb úticélok közé tartozott.
- **Rekordforgalom:** A bevételek 2025 decemberében elérték a 104 milliárd forintot.

- **Kiemelt időszakok és régiók:** 2025. augusztusában a Balaton volt a legnépszerűbb, a vidéki vendégéjszakák 43 %-át itt regisztrálták. Ezt követte a Mátra-Bükk és Debrecen térsége 8-8 %-kal.

A 2025-ös év kiemelkedő eredménye, hogy a külföldi turisták visszatértek, és a költségek is jelentősen növekedtek, megerősítve Magyarország pozícióját.

Erős elő- és utószezon, gyengébb főszezon, gyorsan növekvő külföldi vendégforgalom, visszafogott belföldi növekedés, összességében új rekordot jelentő éves számok - így jellemezhető nagy vonalakban a 2025-ös év turisztikai szempontból.

Az országos turisztikai konjunktúra 2025-ben kedvezően alakult, ugyanakkor annak területi hatásai nem azonos intenzitással jelentkeztek az egyes régiókban. Az országos növekedési pályát elsősorban azok a térségek húzták, ahol a kedvezőbb időjárási viszonyok, a szezonálisan erősebb szabadidős kereslet és a rövid tartózkodásra is alkalmas turisztikai profil együttesen erősítették a vendégforgalmat. Ilyen húzóterületnek tekinthető többek között a Balatoni-felvidék, ahol a pozitív időjárási adottságok és a kedvezőbb szezonális keresleti környezet országos szinten is érzékelhető többletet eredményeztek.

Ezzel szemben az északi régió turisztikai teljesítményét 2025-ben olyan külső tényezők befolyásolták, amelyek mérsékeltbb forgalmi eredményeket vetítettek előre. Sárospatakon a vendégszám és a vendégéjszakák számának alakulása ebbe a szélesebb regionális összefüggésbe illeszkedik. Mivel a helyi turisztikai attrakciók és rendezvények kínálata a bázisévhez képest érdemben nem változott, a forgalom alakulása sokkal inkább a keresleti oldalon végbemenő, illetve a térségi környezetet érintő folyamatokkal magyarázható.

A belföldi vendégkör utazási szokásainak változása, különösen a tartózkodási idő rövidülése, valamint az erősödő térségi árverseny egyaránt hozzájárult ahhoz, hogy a látogatók egy része rövidebb időt töltött a településen. A fogyasztói kosár átrendeződése és a szálláshelyi szolgáltatások árszintjének emelkedése ugyancsak ebbe az irányba hatott, ami a vendégéjszakák számában is kimutatható mérséklődést eredményezett. Emellett az NTAK-adatszolgáltatási rendszer érettsége és a kontrollmechanizmusok szigorodása következtében a 2025. évi adatok már egy tisztább, a tényleges forgalmat pontosabban tükröző állapotot mutatnak.

A vendégszám és a vendégéjszakák együttes alakulása arra utal, hogy 2025-ben az észak-magyarországi térséget érő külső környezeti hatások erőteljesebben befolyásolták a turizmus teljesítményét, mint az ország több más részén. A csapadékosabb május-júniusi időszak, az északi régiót érintő lokális esőzések és viharok visszafogták a spontán, rövid távú, 1-2 napos utazásokat, amelyek Sárospatak esetében továbbra is meghatározó szerepet töltenek be.

A naptári hatások szintén ebbe az irányba mutattak. Míg 2024-ben a március-április-május közötti hosszú hétvégék és ünnepi időszakok kedvezőbben oszlottak el, addig 2025-ben a húsvét és a tavaszi szünet teljes egészében áprilusra esett, májusban pedig nem alakult ki olyan ünnepi torlódás, amely többlet vendégéjszakákat generált volna. Mindez azt eredményezte, hogy az országos konjunktúra mögött álló növekedési tényezők területileg differenciáltan érvényesültek, és az északi régió – ezen belül Sárospatak – forgalmi mutatóira elsősorban a külső keresleti, időjárási és naptári hatások gyakoroltak befolyást.

Az alábbi táblázat a 2025. évi tény adatokat tükrözi, összevetve a korábbi időszakok teljesítményével, rávilágítva a vendégéjszakák számában bekövetkezett változásokra:

Sárospatak város közigazgatási területén működő szálláshelyek bevallott adatai az elmúlt 5 évben

Év	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Összes vendégéjszaka					
Ebből :	68 010	97 197	100 626	101 054	92 901
adóköteles vendégéjszaka	53 073	78 233	81 884	82 323	74 876
adómentes vendégéjszaka	14 937	18 964	18 742	18 731	18 025
Bevétel eFt-ban	14 086	26 643	35 655	37 657	34 647

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adóügyi és Iratkezelési Iroda - adónyilvántartás

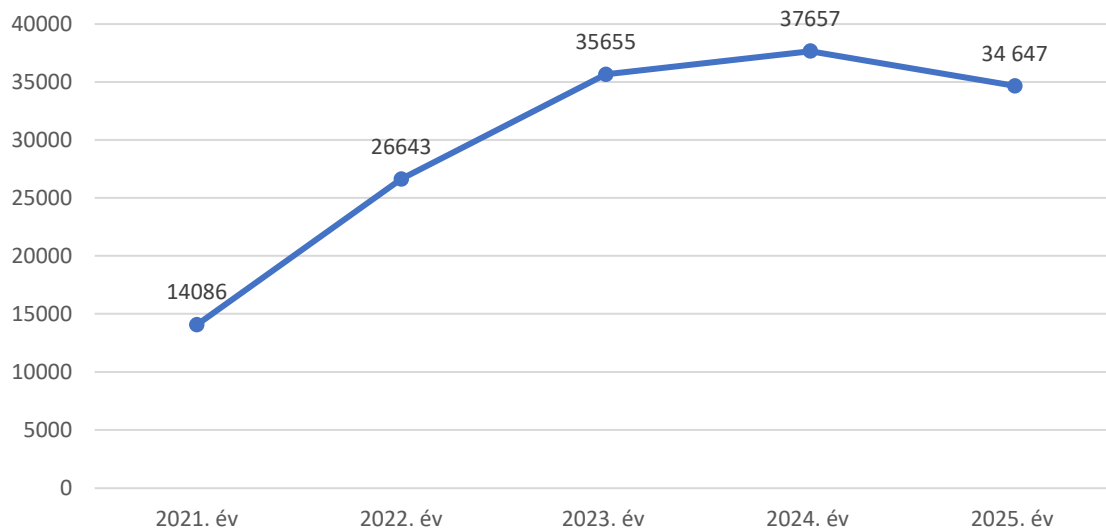
A következő táblázat szálláshelytípusonként mutatja be a vendégéjszakákat, összehasonlítva az előző, a 2023 és 2024-es évekkkel.

Sárospatak város közigazgatási területén működő szálláshelyek bevallott adatai az elmúlt 3 évben szálláshelytípusonként

	Adóköteles vendégéjszaka száma			Adómentes vendégéjszaka száma			Összes vendégéjszaka száma		
	2023. év	2024. év	2025. év	2023. év	2024. év	2025. év	2023. év	2024. év	2025. év
Egyéb szálláshely	9 640	12 018	10 725	2 467	1 952	2 001	12 107	13 970	12 726
Magánszálláshely	19 253	19 986	20 030	3 931	4 288	3 895	23 184	24 274	23 925
Kemping	11 004	17 519	15 352	4 748	8 184	7 748	15 752	25 703	23 100
Közösségi szálláshely	62	220	-	246	360	-	308	580	-
Nem üzleti célú szálláshely	1 480	352	441	646	669	0	2 126	1 021	441
Panzió	7 008	8 088	7 444	1 384	1 031	2 788	8 392	9 119	10 232
Szálloda	27 619	24 140	20 884	2 457	2 247	1 593	30 076	26 387	22 477
Üdülőháztelep	5 818	-	-	2 863	-	-	8 681	-	-
Összesen	81 884	82 323	74 876	18 742	18 731	18 025	100 626	101 054	92 901

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adóügyi és Iratkezelési Iroda – adónyilvántartás

Idegenforgalmi adóbevétel alakulása az elmúlt 5 évben eFt-ban

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adóügyi és Iratkezelési Iroda - adónyilvántartás

A 2020. évi bevétel magyarázata: A koronavírus-járvány gazdasági hatásainak mérséklése érdekében szükséges adózási könnyítésekről szóló 140/2020. (IV.21.) kormányrendelet szabályozása alapján a 2020. április 26-tól 2020. december 31-ig terjedő időszakban eltöltött vendégéjszaka utáni idegenforgalmi adót az adó alanyának nem kellett megfizetnie, az adó beszedésére kötelezettnek nem kellett beszednie. Az elszállásolt vendégek helyett a központi költségvetés állta a kiesett adóösszeget. Tehát 2020-as adóévben az adózói befizetés összege: 1 654 eFt. Állami támogatásból kapott kiegészítés összege: 15 052 eFt volt.

A 2021. évi bevétel magyarázata: A veszélyhelyzettel összefüggő átmeneti szabályokról szóló 2021. évi XCIX törvény értelmében csak 2021. július 1-jétől kellett az adó alanyának az idegenforgalmi adót megfizetnie, az adó beszedésére kötelezettnek beszednie. A kiesett adóösszege ebben az évben már állami támogatást nem kaptunk.

Ahhoz, hogy 2025. évi adóbeszámolót még részletesebben, még több, tartalmasabb információkkal, elemzési móddal tudjuk szemléletesebbé tenni megkerestük a Nemzeti Turisztikai Adatszolgáltató Központot, segítségüket kérve olyan adatok megküldésében, amely az ő adatbázisukban szerepel és Sárospatakra vonatkozik.

Az előző évekhez hasonlóan segítségünkre voltak, s néhány érdekes és hasznos információt meg is osztottak velünk. Az egyik, számunkra legfontosabb a vendégszám és a küldő ország besorolása volt, amelyet sajnos már évek óta az ASP Adószakrendszer megváltozott struktúrája miatt nem tudunk nyilvánartani.

A következő diagrammal a városunkba látogató vendégeket jelenítjük meg havi, nem és korcsoportonkénti megbontásban, utóbbi esetében csak összesen vendégszámot tudunk megjeleníteni.

2025. évben városunkba látogató vendégek nemeként és korcsoportonkénti megoszlásban

Hónapok	Vendégszám összesen	Vendégszám férfi	Vendégszám nő	0-18	19-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+
január	985	599	386	50	88	177	176	274	157	63
február	891	577	314	27	54	152	174	246	161	77
március	1 187	699	488	41	80	193	189	322	235	127
április	2 564	1 438	1 126	348	121	362	396	577	418	342
május	3 703	1 916	1 787	836	132	362	483	722	583	585
június	5 563	2 780	2 783	1 482	190	451	820	1 134	791	695
július	6 860	3 579	3 281	1 717	409	606	1 144	1 406	938	640
augusztus	8 796	4 411	4 385	1 981	542	854	1 577	1 820	1 172	850
szeptember	3 366	1 808	1 558	213	259	368	423	752	653	698
október	2 982	1 560	1 422	318	178	372	437	737	540	400
november	1 832	984	848	103	123	259	315	441	347	244
december	1 319	732	587	96	141	216	202	285	255	124
összesen:	40 048	21 083	18 965	7 212	2 317	4 372	6 336	8 716	6 250	4 845

Forrás: Nemzeti Turisztikai Adatszolgálató Központ

A nemek és a korcsoportok szerinti megoszlás nem csak egy számsor, hanem egy útmutató a jövőbeli hirdetésekhez és a fejlesztésekhez is. Érdeemes a következtetéseket a célcsoportok igényeire kialakítani.

A látogatói statisztikák alapján a 45-54 év közötti korosztály alkotja a legjelentősebb vendégkört. Ez a korcsoport képviseli a legstabilabb fizetőképes keresletet, jelenlétük igazolja, hogy Sárospatak kínálata – különösen a minőségi borászat, a gasztronómia és a kulturális örökségvédelem – magas szinten találkozik az igényekkel. Ezen bázis megtartása és kiszolgálása a város turisztikai bevételeinek alapköve.

Ha két korcsoportot (55-64 és 65+) összevonva vizsgáljuk, akkor láthatjuk, hogy ők teszik ki az idelátogató vendégek több mint 27 %-át. A senior korosztály magas száma a település nyugodt, patinás hangulatának és a gyógyvizének köszönhető. Ez a réteg kevésbé szezonfüggő, így a szezonon kívüli kampányokat rájuk érdemes építeni, hangsúlyozva a csendet, a biztonságot.

Mivel ők a legaktívabbak és visszakapcsolva az előző korosztályra is, a marketingnek rájuk kell optimalizálnia a kínálatot:

- **Prémium és „Slow” Gasztronómia:**
Számukra a bor nemcsak ital, hanem élmény is. Érdeemes hangsúlyozni a dűlőtúrákat, a borvacsorákat és a helyi termelők kézműves termékeit. Ők azok, akik szívesen vásárolnak helyi ajándékot hazatérés előtt.
- **Kulturális és „Heritage” Turizmus:**
Ez a korosztály értékeli a mélységet. A Rákóczi-vár vagy a Nagykönyvtár esetében az exkluzív, szakvezetéssel egybekötött látogatások vagy a „színfalak mögötti” túrák kiemelt vonzerőt jelentenek.
- **Komfort és minőség:**
Náluk a döntő faktor a szálláshely minősége és a szolgáltatások megbízhatósága. A marketingben a nyugalom, színvonal, és a hagyomány hívószavakat kell alkalmazni.

A látogatói statisztikák alapján a 19-24 éves korosztály reprezentációja a legalacsonyabb. Ez a tendencia rávilágít arra, hogy a hagyományos turisztikai kínálatunk kevésbé hatékonyan szólítja meg a fiatal felnőtteket. Ez a legnehezebben megfogható réteg a turizmusban (ők a Z-generáció vége és az Alfa eleje), az ő hiányuk egy klasszikus városmarketinges kihívás. Számukra Sárospatak jelenleg valószínűleg túl statikus vagy túlságosan múzeumi. Megszólításuk további marketing-intervenciót és célzott, élményközpontú kampányokat igényel. Digitalizáció, Élmény, Vizualitás – ezek a hívószavak az ő esetükben.

- **„Insta-kompatibilis és TikTok helyszínek:**

Ebben a korban a vizuális bizonyíték a legfontosabb. Javasolt látványos fotópontok kialakítása (pl.: Megyer-hegyi Tengerszemnél vagy a Várnegyedben), amelyek kifejezetten közösségi média megosztásra ösztönöznek.

- **Digitális láthatóság és tartalomgyártás:**

Influencer és tartalomgyártó együttműködések: Olyan véleményvezérek meghívása, akik a Z-generáció számára hitelesen mutatják be Sárospatak „cool” arcát.

- **TikTok és instagram fókusz:**

Rövid, pörgős, vizuálisan erős videók készítése a város ikonikus pontjairól, hangsúlyozva az esztétikus, „insta-kompatibilis” helyszíneket.

- **Fesztivál-elemek integrálása:**

A meglévő kulturális rendezvények (Zempléni Fesztivál, Borász napok) kiegészítése olyan programelemekkel, amelyek vonzóak a fiatal felnőttek számára (pl.: könnyűzenei Dj-szettek borospincéknél, street food udvarok).

- **Aktív és „Slow” turizmus kombinálása:**

A 19-24 évesek fogékonyak a fenntarthatóságra és az aktív kikapcsolódásra. a Bodrog-parti vízi sportok, a kerékpáros túrák és a különleges szálláshelyek (pl.: glamping, egyedi vendégházak népszerűsítése a számukra releváns csatornákon (instagram hirdetések, influencerek).

- **Gasztronómiai trendek:**

A hagyományos borospincék mellett a street food jellegű kínálat és a könnyedebb borbárok (fröccsteraszok) hangsúlyozása, amelyek esti közösségi találkozóhelyként is funkcionálnak.

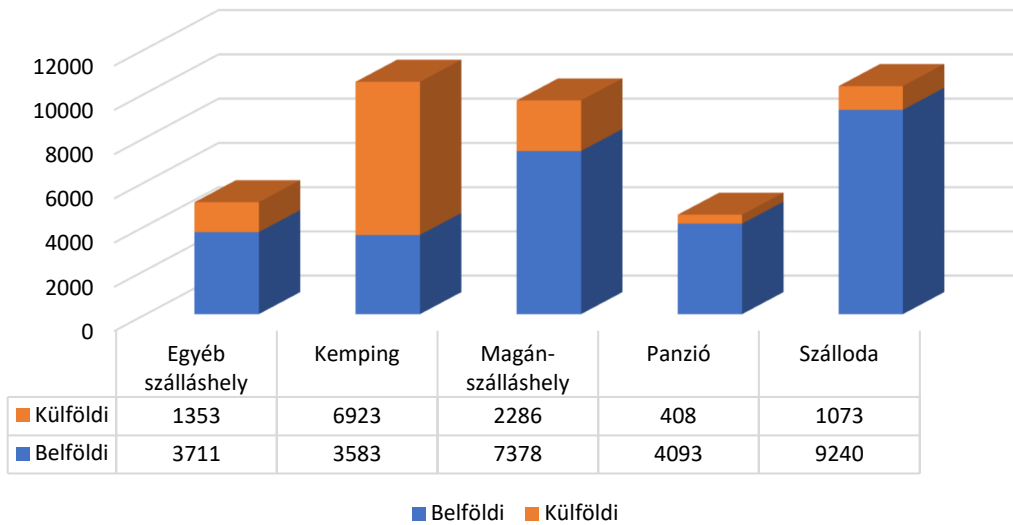
Bár a fiatalítás fontos feladat, de az „ezüst generáció” elégedettségének fenntartása prioritás kell, hogy maradjon, hiszen jelenleg ők a város turizmusának motorjai.

A következő diagram a városunkba látogató vendégek megoszlását szemlélteti szálláshelytípusonként és küldő országokénti megbontásban.

A diagram adataiból jól látható, hogy több mint kétszer annyi belföldi vendég látogatott városunkba, mint külföldi. A külföldi vendégek 57,48 %-a a kempinget, 18,98 %-a pedig a magánszálláshelyeket preferálta az itt tartózkodása alatt.

A belföldi vendégek 32,99 %-a szállodában szállt meg, 26,34 %-a magánszálláshelyen, míg a panzió vendégeinek 90,93 %-a belföldről érkezett.

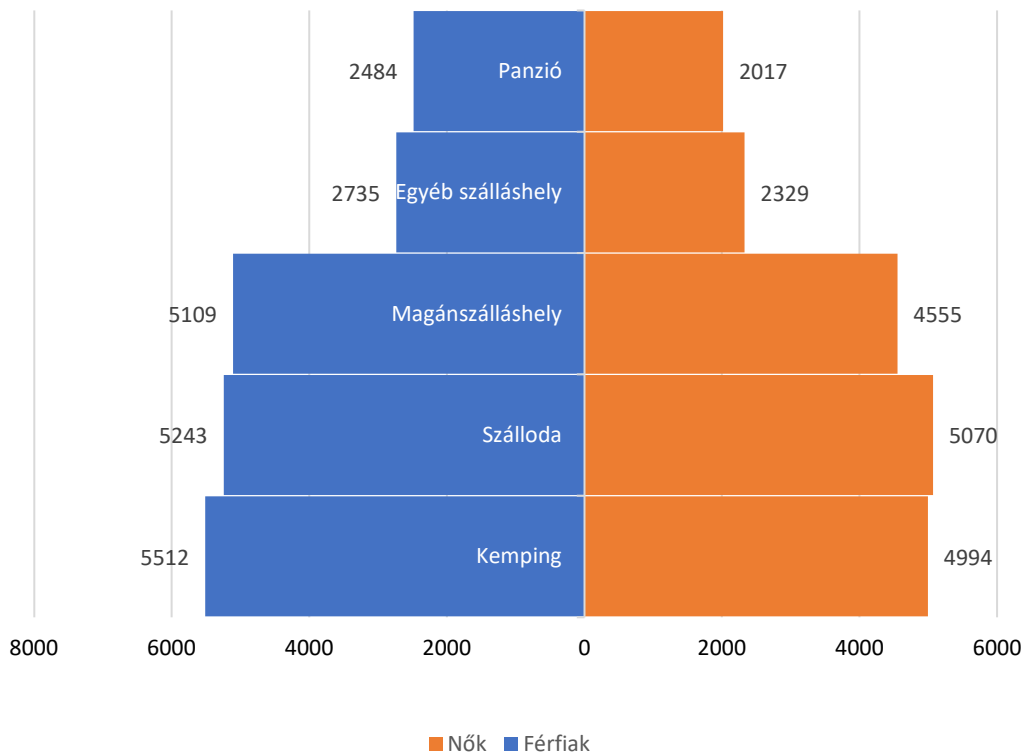
Belföldi és külföldi vendégszám szálláshelytípusonként 2025. évben

Forrás: Nemzeti Turisztikai Adatszolgáltató Központ

Az alábbi diagram a vendégforgalom nemek szerinti megoszlását mutatja be szálláshelytípusonként. Minden szálláshely esetében megállapítható, hogy a férfi vendégek száma volt magasabb, mint a női vendégek száma.

Vendégforgalom nemek szerinti megoszlása szálláshelytípusonként 2025-ben

Forrás: Nemzeti Turisztikai Adatszolgáltató Központ

Szobakapacitás-kihasználtság és férőhelykapacitás-kihasználtság szálláshelytípusonként 2025. évben

Hónap	Szálloda		Panzió		Kemping		Magánszálláshely		Egyéb szálláshely	
	SZK %	FK %	SZK %	FK %	SZK %	FK %	SZK %	FK %	SZK %	FK %
Január	34,80	29,50	5,30	3,00	0,00	0,00	8,50	4,50	8,90	9,00
Február	43,10	33,80	6,90	4,30	0,00	0,00	6,90	4,10	9,00	7,80
Március	40,70	34,00	13,90	8,00	0,00	0,00	6,30	3,10	9,90	7,80
Április	60,40	55,60	25,30	20,50	1,60	1,80	19,20	11,70	11,60	9,00
Május	72,70	67,50	26,00	20,20	7,30	9,70	16,30	10,10	12,70	8,30
Június	73,50	69,10	27,70	22,10	16,70	23,10	25,80	16,00	17,80	12,90
Július	82,50	80,50	37,60	33,00	19,80	31,20	39,00	26,30	26,50	20,30
Augusztus	91,60	85,00	48,60	41,00	29,00	43,20	43,50	29,50	34,80	27,30
Szeptember	84,30	73,80	30,30	22,10	7,20	8,60	19,70	10,20	14,90	9,60
Október	87,60	80,50	48,70	38,30	0,20	0,20	19,50	12,10	12,10	7,70
November	72,60	66,10	24,30	13,60	0,00	0,00	6,70	3,60	6,10	3,50
December	59,20	54,60	37,70	27,90	0,00	0,00	6,70	3,20	5,20	3,50

Forrás: Nemzeti Turisztikai Adatszolgáltató Központ

Az alábbi táblázat alapján Sárospatak város kereskedelmi szálláshelyeinek havi kihasználtsági adatait láthatjuk, szétbontva szobakapacitás-kihasználtságra (SZK %) és férőhely-kihasználtságra (FK %).

Láthatjuk, hogy a január hónap minden szálláshely esetében a "túlélésről" szólt. A kempingek 0%-on álltak, de a magánszállások is csak 8,5%-os szobakihasználtságot produkáltak. Ebben az időszakban a szállodák tartották el a szektort a maguk 34,8%-os értékével, ami a folyamatos üzemeléshez szükséges minimum szint környékén lehet csak.

Általános trendek és szezonális:

Az adatsor egyértelmű erős szezonálisitást mutat. Minden szállástípusnál megfigyelhető, hogy a kihasználtság az év elején alacsony, tavasszal emelkedni kezd, majd augusztusban éri el a csúcspontját. Szeptemberben egy jelentős visszaesés látható, amit októberben egy kisebb „utószezon” fellendülés követ (valószínűleg a konferenciaturizmus vagy az őszi szünet miatt), mielőtt az év végére újra visszaesne a forgalom.

A kihasználtsági olló: Szoba (SZK) vagy Férőhely (FK)

Ezen elemzésnél érdemes megfigyelni, hogy mennyire hatékonyan használják ki a szálláshelyek az ágyakat a kiadott szobákban.

Szállodák (Augusztus): SZK 91,6% | FK 85,0%.

- A különbség csupán 6,6%. Ez profi üzletmenetet mutat: a kiadott szobákban majdnem minden ágyon fekszik valaki (pl. pótágyazás, teljes családok).

Panziók (Október): SZK 48,7% | FK 38,3%.

- Itt már 10,4% a különbség. Ez azt sugallja, hogy sok a magányos utazó vagy az üzleti vendég, aki egyedül foglal el egy 2-3 ágyas szobát.

Kemping (Augusztus):

- Itt fordul meg a trend. A SZK 29,0%, míg az FK 43,2%-os adatot mutat. Ez egy matematikai érdekesség: mivel a kempingeknél a "szoba" gyakran egy sátorhelyet jelent, egy egységre sokkal több ember jut, így a férőhely-kihasználtság túlszárnyalja a területi egységét.

Szálláshelytípusok szerinti elemzés:

Szállodák:

Ez a szektor a piacvezető, itt a legmagasabb a kihasználtság egész évben.

- **Stabilitás:** Még a leggyengébb hónapban (január) is 34,8%-os a szobakihasználtság, ami messze magasabb a többi kategóriánál.
- **Csúcsidőszak:** Augusztusban a szobák 91,6%-a foglalt, ami gyakorlatilag teltházat jelent.
- **Hatékonyág:** Az SZK és az FK közötti különbség viszonylag kicsi (kb. 5-7%), ami azt jelzi, hogy a szállodai szobákat jól töltik meg vendégekkel (kevés az egyedül utazó a többágyas szobákban).

Panziók:

A panziók mérsékeltőbb számokat mutatnak, és sokkal inkább függenek a nyári szezontól.

- **Kihasználtság:** A csúcsidőszakban (augusztus és október) is csak 48% környékén mozog a szobák telítettsége.
- **Érdekesség:** Októberben (48,7%) hajszálnyival magasabb a szobakihasználtság, mint augusztusban, ami egyedi jelenség a többi típushoz képest.

Kempingek:

Itt látható a legszélsőségesebb ingadozás, ami a műfaj jellegéből adódik.

- **Holtszezon:** Januártól márciusig, valamint november-decemberben 0%-os a kihasználtság, ugyanis zárva tartanak.
- **Férőhely, szoba:** Augusztusban az FK (43,2%) jelentősen magasabb, mint az SZK (29%). Ez arra utal, hogy a kempingekbe nagyobb létszámú családok, csoportok érkeznek, így a férőhelyek jobban fogynak, mint az egységek.

Magánszálláshelyek és Egyéb szálláshelyek:

- Ezek a kategóriák stabilan alacsonyabb számokat produkálnak (augusztusi csúcs 43,5% és 34,8%).
- A magánszállásoknál októberben nincs olyan látványos ugrás, mint a szállodáknál vagy panzióknál, ott a nyár végével drasztikusabban visszaesik a kereslet.

Összegzés és észrevételek:

- **Kapacitáskülönbség:** Szinte mindenhol az SZK % magasabb, mint az FK %. Ez azt jelenti, hogy a szobákat kiadják (tehát bevétel keletkezik), de a szobákban lévő összes ágyat nem tudják kiadni (például két fő foglal el egy háromágyas szobát).
- **A "Húzóerő":** A magyar turizmus motorját a szállodák jelentik, amelyek még a holtszezonban is képesek fenntartani egy olyan szintet, amit a többi szállástípus még főszezonban is alig ér el.

- **Az októberi anomália:** Érdeemes megjegyezni, hogy a szállodák és panziók októberi értékei (87,6% és 48,7%) kiemelkedőek, ami a belföldi hosszú hétvégéknek vagy a célzott őszi akcióknak köszönhető.

Szálláshelyek bevételi adatai havi bontásban 2025. évben

Időszak	Szállásdíj bevétel	Egy vendégre jutó szállásdíj	Egy vendégéjszakára jutó szállásdíj	Szoba átlagár
január	34 203 727 Ft	34 724 Ft	13 277 Ft	28 574 Ft
február	30 620 112 Ft	34 366 Ft	13 013 Ft	26 305 Ft
március	32 597 129 Ft	27 461 Ft	12 678 Ft	24 163 Ft
április	68 683 060 Ft	26 787 Ft	13 040 Ft	28 822 Ft
május	81 581 139 Ft	22 031 Ft	11 207 Ft	25 898 Ft
június	116 288 976 Ft	20 904 Ft	10 293 Ft	26 027 Ft
július	176 000 378 Ft	25 656 Ft	10 410 Ft	28 515 Ft
augusztus	221 692 929 Ft	25 203 Ft	10 398 Ft	28 244 Ft
szeptember	82 313 082 Ft	24 454 Ft	11 231 Ft	23 278 Ft
október	79 788 663 Ft	26 756 Ft	11 747 Ft	24 542 Ft
november	41 165 265 Ft	22 470 Ft	12 429 Ft	23 455 Ft
december	43 960 166 Ft	33 328 Ft	13 237 Ft	26 027 Ft

Forrás: Nemzeti Turisztikai Adatszolgáltató Központ

A fenti táblázat városunkban működő szálláshelyek szállásdíj bevételét prezentálják, kitérve az egy vendégre és egy vendégéjszakára jutó szállásdíjra és szoba átlagára.

A rendelkezésre álló adatsor nem teszi lehetővé az egyes szálláshelytípusok szerinti elkülönítést, az összesített települési mutatók világos képet adnak a turisztikai piac dinamikájáról. Az egy vendégre jutó szállásdíj havi alakulása jelzi a vendégkör fizetőképességének változását, míg a szoba átlagárak stabilitása a helyi vállalkozások árérzékenységére és a piaci verseny intenzitására utal.

A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy az egy vendégéjszakára jutó szállásdíj az év során stagnál, 10 – 13 eFt közötti sávban mozog, miközben az infláció és az energiaárak emelkedése folyamatos. Ebből adódóan a szektor jövedelmezősége jelentős nyomás alatt van, mivel a mérsékelt áremelkedés nem követi a működési költségek növekedését.

A szállásdíj-bevételek alakulása egyértelműen tükrözi a magyarországi turizmus erős nyári szezonálisitását:

- **Csúcsidőszak:** Az év legerősebb hónapja az augusztus, több mint 221 692 eF szállásdíj-bevétellel. A július és az augusztus együttesen a teljes éves bevétel jelentős részét teszi ki.

- **Mélypont:** A legalacsonyabb árbevételt a február produkálta (30 620 eFt), amit szorosan követ a január és a március.
- **Tavaszi megugrás:** Áprilisban egy drasztikus, több mint kétszeres bevételnövekedés látható a márciushoz képest (32 597 eFt-ről 68 683 eFt-ra), ami valószínűleg a húsvéti időszaknak és annak az igénynek köszönhető, hogy a hosszú tél után szívesen mozdulnak ki az emberek otthonról.
- **Szezonális rugalmatlanság:** A szoba átlagárak az év nagy részében a 24 – 28 eFt-os sávban ragadtak. Ez a viszonylagos merevség arra utal, hogy a piaci verseny vagy a vendégek fizetőképessége korlátozza a költségnövekedés teljes áthárítását.

Hatékonysági mutatók (Átlagárak és költség):

Érdekes ellentmondás figyelhető meg a volumen és az egyéni költségek között:

- **Egy vendégre jutó szállásdíj:** Paradox módon ez a mutató a téli hónapokban a legmagasabb: januárban 34,7 eFt, míg a főszezon közepén, júniusban a legalacsonyabb (20,9 eFt). Ez arra utalhat, hogy télen kevesebb vendég érkezik, de ők hosszabb időt töltenek el vagy drágább csomagokat vesznek igénybe.
- **Szoba átlagár:** A szobák árazása viszonylag stabil maradt az év során, 23 eFt és 29 eFt között mozogva. A legmagasabb átlagárát áprilisban (28,8 eFt) és januárban (28,6 eFt) kérték el a szobákért.
- **Vendégéjszakára jutó bevétel:** Ez a mutató a téli és kora tavaszi hónapokban magasabb (12-13 eFt), míg nyáron (június-augusztus) 10,4 eFt környékére csökken. Ez gyakran a nyári időszakra jellemző családi kedvezmények vagy a hosszabb tartózkodás miatti alacsonyabb egységárak eredménye.

A vizsgált évben a szálláshelyek bevételei június és augusztus között koncentráálódtak, miközben az egy főre jutó bevételi mutatók a holszezonban voltak a legmagasabbak.

Ellenőrzési tevékenység és jogkövető magatartás elősegítése:

Az adókötelezettségek teljesítésének folyamatos monitorozása az önkormányzati adóhatóság kiemelt feladata. Az ellenőrzési tevékenység célja nem az öncélú szankcionálás, hanem a fiskális érdekek védelme, a bevételek megrövidítésének megakadályozása, valamint a tiszta piaci verseny biztosítása a jogkövető szállásadók érdekében.

Adatvezérelt és távoli ellenőrzés, NTAK-kontroll:

A technológiai fejlődés lehetővé tette az ellenőrzési folyamatok korszerűsítését. Az adóhatóság az év minden hónapjában elvégzi a benyújtott bevallások és a Nemzeti Turisztikai Adatszolgáltató Központ (NTAK) szállásmoduljában rögzített adatok analitikai összevetését. Az észlelt discrepanciák esetén az ügyintézők kapcsolatba lépnek a szállásadóval a tényállás tisztázása érdekében. Ez a folyamatos adategyeztetés rendkívül erőforrás-igényes, ugyanakkor a leghatékonyabb eszköze az önkéntes jogkövetés és az önellenőrzés ösztönzésének.

Helyszíni ellenőrzési tapasztalatok:

A helyszíni ellenőrzések hangsúlya a kiemelt turisztikai szezonra, a nyári hónapokra koncentrálódik, különös tekintettel a Végardó Fürdő környékén működő jelentős számú kis szálláshelyre.

Az ellenőrzések módszertana kettős:

1. **Célzott ellenőrzés:** Az NTAK felületén az adott reggelen rögzített vendégadatok birtokában történik a helyszíni szemle.
2. **Területi bejárás:** A teljes közigazgatási terület szisztematikus ellenőrzése, ahol a tapasztalt vendégforgalmat (érkezők/távozók száma) rögzítik, majd utólagosan vetik össze a bevallásokkal.

Kihívások és hatósági hozzáállás:

Az ellenőrzések során az adóhatóság munkatársai gyakran szembesülnek ellenállással vagy a vendégforgalom eltíkolására irányuló kísérletekkel (pl. a jelenlévő vendégek státuszának vitatása). Fontos azonban leszögezni, hogy munkatársaink minden esetben szolgáltató szemlélettel, türelemmel és segítőkészséggel járnak el.

A hatóság célja a helyes joggyakorlat kialakítása és az anomáliák feloldása. Kulcsfontosságú a szállásadók tudatosságának növelése: az idegenforgalmi adó nem a szállásadókat terhelő elvonás, hanem egy a vendég által megfizetett, az önkormányzatot megillető közteher, amelynek beszédésében a szállásadó közvetítői szerepet tölt be. A hatékony együttműködés közös érdek, hiszen ezen adóforintok a város turisztikai vonzerejének fejlesztését szolgálják.

2.) A helyi hatáskörben maradt gépjárműadó-folyószámlák technikai lezárása és a téves befizetések rendezése:

Az egyes adótörvények módosításáról szóló 2020. évi CXVIII. törvény 2021. január 1-jétől módosította a gépjárműadóztatást. Az önkormányzati adóigazgatási hatáskör átkerült az állami adóhatósághoz. Az elmúlt majdnem 30 évben a gépjárműadó kötelezettségekkel összefüggő adóhatósági feladatokat az önkormányzati adóhatóság látta el, évente 5-6000 gépjármű ügyét intézte, a beszedett gépjárműadó kezdetben teljes összegben az önkormányzat költségvetését gazdagította, majd 2013. évtől annak 60 %, majd 2020. évtől a teljes 100 %-a átkerült az állami költségvetésbe.

A 2020. december 31-éig eső időszakra vonatkozó gépjárműadó ügyekben adókötelezettség megállapítása, ezen időszak adójának beszedése, végrehajtása, a fennálló túlfizetésekkel kapcsolatos nyilvántartásvezetés, azok visszautalása, a visszatérítéshez szükséges fedezet állami támogatásként történő igénylése, éves elszámolása a Magyar Államkincstár felé, továbbra is az önkormányzati adóhatóság jár el.

Így az önkormányzati adóhatóság továbbra is élhet a végrehajtás lehetőségével, vagy akár a forgalomból való kivonására vonatkozó kezdeményezés lehetőségével, ha az adótartozás az egy évi adótételt meghaladja, feltéve, hogy a fizetési kötelezettség 2020. december 31-ig keletkezett. A befolyó bevétel a központi költségvetést illeti meg.

3.) Talajterhelési díj:

A környezetterhelési díjról szóló 2003. évi LXXXIX. törvény alapján, a környezetterhelési díj 2004. január 1-jén került bevezetésre a levegőre és a vízre, a talajterhelési díjra vonatkozó szabályok 2004. július 1-jétől léptek életbe.

A talajterhelési díj bevezetésével a törvényalkotó célja a környezet és természet védelme, terhelésének mérséklése, a környezethasználóknak a környezet és természet megőrzését szolgáló tevékenységre való ösztönzése.

Két adóhatóság is „működik” a talajterhelési díj adózása során, a vízjogi engedély alapján végzett tevékenységéhez kapcsolódó talajterhelési díjjal kapcsolatos adóztatási feladatokat a NAV, a helyi vízgazdálkodási hatósági jogkörbe tartozó szennyvízszikkasztáshoz kapcsolódó talajterhelési díjjal kapcsolatos adóztatási feladatokat pedig az önkormányzati adóhatóságok látják el.

Talajterhelési díjfizetési kötelezettség azt a kibocsátót terheli, aki helyi vízgazdálkodási hatósági engedély alapján szennyvízelhelyezést alkalmaz és a műszakilag rendelkezésre álló közcsatornára nem köt rá.

A törvény a talajterhelési díj mértékét a talajterhelési díj alapja, az egységdíj (1.200 forint), valamint a területérzékenységi szorzó (1,5) együttes szorzataként határozza meg. Talajterhelési díj alapja a szolgáltató által leigazolt, az adott évben felhasznált vízmennyiség csökkentve a meghibásodás miatt elszivárgott vízmennyiséggel, és a számlával igazolt elszállított szennyvíz mennyiségével.

A területérzékenységi szorzó a Ktdt. 3. számú melléklete szerint attól függően változik, hogy milyen az adott terület érzékenységi besorolása: A: fokozottan érzékeny (szorzó: 3,0), B=érzékeny (szorzó: 1,5) vagy C= kevésbé érzékeny (szorzó: 1,0).

Sárospatak város közigazgatási területére vonatkozóan, a felszín alatti víz állapota szempontjából megállapított területérzékenységi szorzó a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII.25.) KvVM rendelet alapján: érzékeny besorolást kap, tehát 1,5.

A helyi vízgazdálkodási hatósági jogkörbe tartozó szennyvízelhelyezéshez kapcsolódó talajterhelési díjat a kibocsátónak (fogyasztónak) kell megállapítania, bevallania és megfizetnie (önadózás) a tárgyévet követő év március 31-éig. Aki évközben ráköt a kiépített szennyvízhálózatra, annak a rákötést követő 30 napon belül el kell számolnia az önkormányzati adóhatósággal. Minden esetben a bevallás teljesítéséhez szükséges tájékoztatást, illetve a bevallási nyomtatványokat a határidő teljesítése előtt postázzuk adózóinknak.

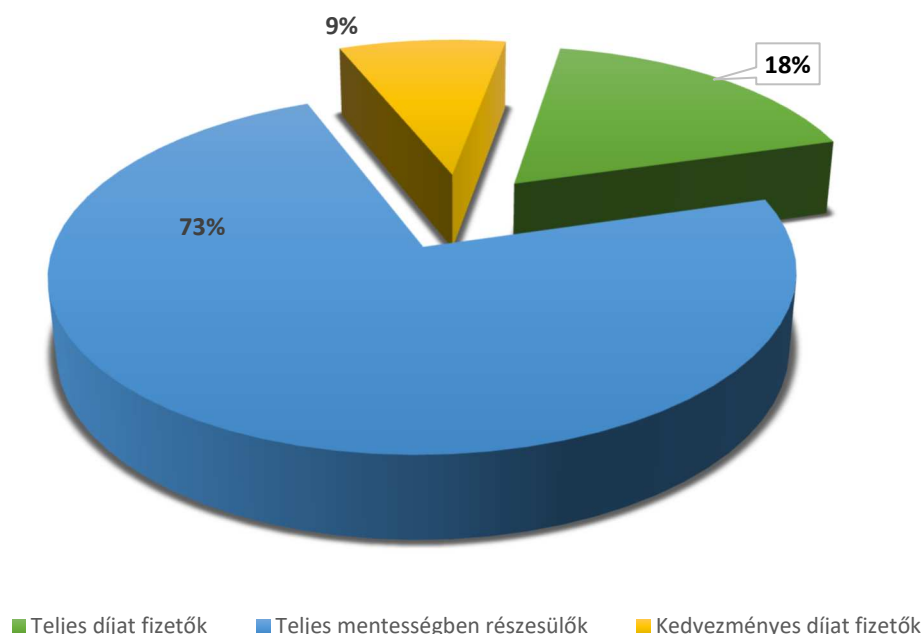
A 2012. évi, tízszeresére emelkedett egységár jogszabályi változását követően, a törvényalkotó szándékával egyezően a Képviselő-testület különböző mentességek és díjkedvezmények elfogadásával igyekezett egyrészt ösztönözni a lakosságot a hálózatra való rákötésre, illetve az időszakosan, vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő családokat támogatni. Rendeletünk értelmében teljes díjmentességet élveznek azon fogyasztók, akiknek az éves vízfogyasztása nem haladja meg a 20 m³-t, illetve csak kerti csappal rendelkeznek. Adózóink között nagyon sok egyedülálló nyugdíjas van, akik évről-évre igénybe is tudják venni ezen rendeleti mentességet.

A talajterhelési díj adóztatása minden esetben a szolgáltató, az Északmagyarországi Regionális Vízművek Zrt., korábban a Zempléni Vízmű Kft. által kibocsátott és rendelkezésünkre bocsátott „csak ivóvizet fogyasztók listája” alapján valósul meg. Amennyiben az adózónak bármilyen panasza van, a műszaki kivitelezéssel, az elfogyasztott vízmennyiséggel, vagy azon képviselő-testületi mentességet szeretne igénybe venni, amelyhez a szolgáltató igazolása szükséges, minden esetben a szolgáltatóhoz kell fordulnia és azon igazolásokat beszereznie, amely az adóztatáshoz szükségesek. Természetesen az adóhatósági ügyintézők minden esetben adózóink segítségére vannak, a szolgáltató felkereséséhez, elérhetőségéhez szükséges információkkal rendelkeznek.

2025. évben 102 adózót szólított fel az adócsoport bevallás benyújtására, melyből 58 adózó igénybe is tudta venni a képviselő-testület rendelete által biztosított teljes díjmentességet.

A beszámolási időszakban 1 468 eFt talajterhelési díj bevétel keletkezett.

2025. évben benyújtott talajterhelési díj bevallások megoszlása

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adóügyi és Iratkezelési Iroda - adónyilvántartás

4.) Termőföld bérbeadásából származó jövedelemadó:

Az Szja tv. 73. § (2) bekezdése szerint a termőföld bérbeadásából származó jövedelem adóját a magánszemély állapítja meg, a termőföld fekvése szerint illetékes önkormányzati adóhatóságnál vallja be és fizeti meg (önadózás). Az ebből származó valamennyi bevétel az önkormányzat költségvetését illeti meg, és az az önkormányzattól nem vonható el.

A jövedelem bevallását a magánszemély az erre a célra rendszeresített nyomtatványon a jövedelem megszerzésének évét követő év március 20-ig teljesíti. Amennyiben a magánszemély több önkormányzat illetékességi területén szerez bevételt, az adóbevallást és adófizetést önkormányzati adóhatóságokként külön-külön kell teljesíteni.

Nem kell adóbevallást tenni annak a magánszemélynek, akinek a termőföld bérbeadásból származó jövedelme kizárólag kifizetőtől származik és a kifizető az adót levonta, vagy a termőföld bérbeadásából származó jövedelme mentes az adó alól. (Szja tv. 73. § (4) bekezdés).

Adómentes a termőföld-bérbeadásból származó bevétel, ha a termőföld haszonbérbe adása alapjául szolgáló, határozott időre kötött megállapodás (szerződés) alapján a haszonbérlet időtartama az 5 évet (az adómentesség feltételül szabott időtartam) eléri.

Az Szja tv. 73. § (5) bekezdése szerint, ha magánszemélynek termőföld bérbeadásból olyan bevétele, jövedelme keletkezik, amely nem kifizetőtől származik, vagy a kifizető a jövedelem juttatásakor az adót levonni elmulasztotta, vagy a kifizető a bérleti díjat természetben fizette meg, a vagyoni érték után az adót a magánszemély a jövedelem megszerzésének negyedévét követő hó 12-éig fizeti meg.

Abban az esetben azonban - az Szja tv. 73. § (6) bekezdése alapján - ha az adómentesség feltételül szabott időtartamra kötött haszonbérleti szerződés ezen időtartam lejártá előtt adófizetési kötelezettséget keletkeztető módon megszűnik, a magánszemélynek a felvett jövedelem korábban meg nem fizetett adóját késedelmi pótlékkal növelten kell megállapítani, bevallani és megfizetni a szerződés megszűnése évének kötelezettségeként (Szja tv. 1. számú melléklet 9.4.2. pont) a következő év március 20-ig.

Kifizető termőföld bérbeadással kapcsolatos adózási feladatai: Ha a termőföld bérbeadásából származó bevétel kifizetőtől származik, az adót a kifizető állapítja meg, vonja le, vallja be, és fizeti meg. Nem terheli a kifizetőt haszonbérbe adás esetén az adómegállapítási kötelezettség, ha a magánszeméllyel az adómentesség feltételül szabott időtartamra kötött haszonbérleti szerződést. (Szja tv. 73. § (3) bekezdés) Az Szja tv. 73. § (7) bekezdése a kifizető a termőföld bérbeadásából származó jövedelemből levont adót a föld fekvése szerint illetékes önkormányzati adóhatósághoz utalja át a kifizetést követő hó 12. napjáig.

A levont adóról a kifizető adóbevallását a föld fekvése szerint illetékes önkormányzati adóhatósághoz az adóévet követő év február 25-éig nyújtja be. Jellemzően a haszonbérleti szerződések az 5 évet elérik vagy meghaladják, ennél fogva évente csak néhány adózó ad a termőföld bérbeadásáról bevallást, mindazonáltal csekély bevételünk keletkezik.

5.) *A következőkben néhány olyan feladatot emelek ki, amelyek a jegyzőre delegált hatósági jogkörök közé tartoznak. Fontos hangsúlyozni, hogy ezek elvégzése nem jár közvetlen önkormányzati bevétellel, eljárásrendjük mégis jelentős többletmunkát és folyamatos adminisztrációs terhelést eredményez az adócsoport dolgozói számára.*

5.1.) Jövedéki adó:

A Jöt. alapján a magánfőző desztillálóberendezésének bejelentésével kapcsolatban a lakóhely szerinti, a magánfőzés szabályai betartásának ellenőrzésével

kapcsolatban - ide nem értve az előállított termék jogszabálysértő értékesítését - pedig az ellenőrzött tevékenység végzésének helye szerinti önkormányzati adóhatóság jár el.

Az adó alanya a magánfőző, az a 18. életévét betöltött gyümölcsstermesztő személy, aki tulajdonában álló gyümölcsvel, gyümölcsből származó alapanyaggal és párlat készítésére alkalmas, tulajdonában álló desztillálóberendezéssel rendelkezik.

Magánfőzésnek minősül a párlatnak, a magánfőző, több tulajdonostárs magánfőző esetén valamely tulajdonostárs lakóhelyén vagy gyümölcsöse helyén használható, legfeljebb 100 liter űrtartalmú, párlat-előállítás céljára kialakított desztillálóberendezésen a magánfőző által végzett előállítása.

A magánfőző a desztillálóberendezés feletti tulajdonszerzést, valamint a bejelentett adatokban történt változást, az azt követő 15 napon belül köteles bejelenteni a lakóhely szerinti önkormányzati adóhatósághoz.

A magánfőző köteles megőrizni és hatósági ellenőrzéskor bemutatni a desztillálóberendezés feletti jogszerű tulajdonszerzést igazoló iratot.

Az önkormányzati adóhatóságnál regisztrált magánfőző tárgyévben előállítani tervezett magánfőzött párlat előállításához az előállítást megelőzően bejelentést tesz az állami adó- és vámhatósághoz

A bejelentés alapján az állami adó- és vámhatóság magánfőzőt párlat-származási igazolást állít ki és küld meg a magánfőző részére. Az állami adó- és vámhatóság az átadott magánfőzőt párlat-származási igazolás mennyiségének megadásával haladéktalanul értesíti a desztillálóberendezés tárolási, használati helye szerinti önkormányzatot.

A beszámolási időszakban 1 db desztillálóberendezés tulajdonának megszerzéséről tájékoztattak adózóink, illetve 3 esetben küldött tájékoztatást a Nemzeti Adó- és Vámhivatal B-A-Z. vármegyei Vám- és Pénzügyőri Igazgatósága párlatjegy vásárlásáról.

5.2.) Adó- és értékbizonyítvány:

A helyi önkormányzatok és szerveik feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény 140. § (2) bekezdése, valamint az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 101. §-a alapján az ingatlan fekvése szerint illetékes önkormányzat jegyzőjének hatáskörébe tartozik az adó- és értékbizonyítványok kiállítása. Ezen okiratok beszerzését különböző ágazati jogszabályok írják elő, leggyakrabban a hagyatéki eljárásról szóló 2010. évi XXXVIII. törvény, illetve a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény alapján érkeznek megkeresések hivatalunkhoz.

Az értékelési folyamat és szakmai komplexitás:

Az értékelés minden esetben helyszíni szemlére és az ingatlan paramétereinek teljes körű elemzésére épül. A feladat kiterjed Sárospatak közigazgatási területének teljes egészére, beleértve a nehezen megközelíthető külterületi ingatlanokat (szántók, szőlők, erdők) is. Egy-egy külterületi földrészlet pontos behatárolása gyakran komoly kutatómunkát és speciális térinformatikai eszközök (pl. e-közmű, MEPAR-térképek) használatát igényli a felépítmények és a közműellátottság hiteles ellenőrzéséhez.

Az objektív érték meghatározáshoz az állami adóhatóság összehasonlító adatait, valamint a hivatalunkhoz beérkező adásvételi szerződések négyzetméterárait is felhasználjuk. A feladatot végző munkatársunk a szükséges szakirányú

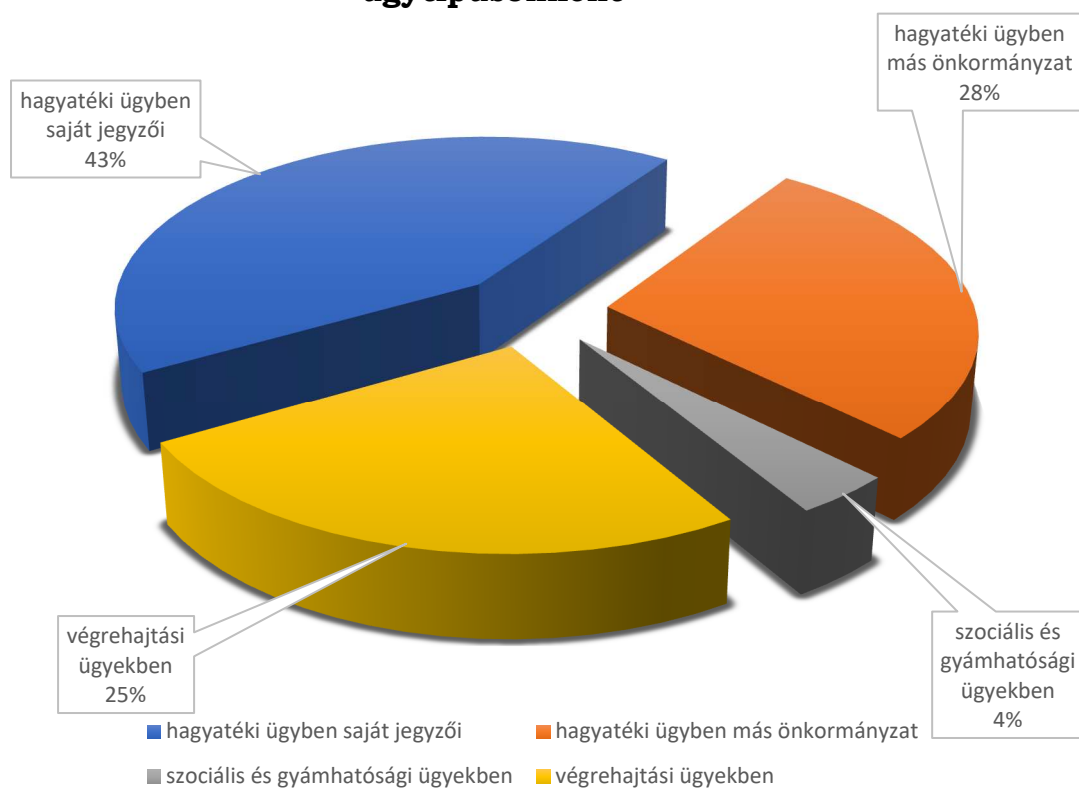
végzettséggel és kellő rutinnal rendelkezik az ingatlanforgalmi értékek precíz megállapításához.

Statisztikai adatok és munkateher:

2025. évben összesen 236 megkeresés érkezett, melyek teljesítése során 592 darab tulajdoni lap lekérdezésére volt szükség a TAKARNET rendszerből.

A jogszabályban előírt rendkívül rövid, 8 napos ügyintézési határidő tartása – figyelembe véve a helyszíni szemlék időigényét és az egyéb adóhatósági feladatok egyidejű ellátását – jelentős humánerőforrás-kapacitást köt le, és folyamatos prioritáskezelést igényel az adócsoport részéről.

Adó- és értékbizonyítvány megoszlása ügytípusonként

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adóügyi és Iratkezelési Iroda – adónyilvántartás

5.3.) Adók módjára behajtandó köztartozások:

Az önkormányzati adóhatóság a köztartozás jogosultjának megkeresése alapján folytatja le a végrehajtási eljárást azokban az esetekben, amikor törvény írja elő a tartozás adók módjára történő behajtását. Ezek a követelések rendszerint nem adó jellegűek; a vonatkozó jogszabályok hatálya az adóhatóság részéről kizárólag a végrehajtásra és az azzal összefüggő nyilvántartásra terjed ki.

Fontos hangsúlyozni, hogy ilyenkor az adóhatóság nem saját követelést érvényesít, hanem a jogosult megbízásából, annak megkeresése alapján jár el. Ebből adódóan

az adóhatóság rendelkezési joga korlátozott: nem engedélyezhet fizetési könnyítést vagy mérséklést, és a tartozást sem jogalapjában, sem összecszerűségében nem vizsgálhatja felül. A végrehajtható okiratnak ebben az eljárásban maga a behajtást kérő megkeresése minősül.

A beszedett összegeket az adóhatóság maradéktalanul továbbítja a kimutató szervnek. Ebből az önkormányzatnak saját bevétele nem származik, és késedelmi pótlék felszámítására sincs jogosultsága. Az eljárások jellegéből adódóan ezek az ügyek gyakran nem zárulnak le egy adott éven belül, a végrehajtást az elévülési időn belül folyamatosan kíséreljük meg.

Az adók módjára behajtandó tartozások beszedési eredményessége objektív okok miatt alacsonyabb a saját adónemekénél. Ez nagyrészt annak tudható be, hogy az érintett adósok jelentős része nem rendelkezik bejelentett munkahellyel, bankszámlával vagy végrehajtható ingó vagyonnal.

Míg az adófizetés egy folyamatos, éveken át tartó kapcsolat az önkormányzat és az adózó között, a bírságok és díjak behajtása gyakran egyszeri, ám magas adminisztrációs költséggel járó feladat.

Sárospatak esetében sajátos nehézséget jelent, hogy az adósok egy része nem él életvitelszerűen a városban, csupán bejelentett lakcímmel rendelkezik. A feladatot ellátó ügyintéző kolléga nagy tapasztalattal, az ügyfélkörhöz szükséges türelemmel és segítőkészséggel végzi a munkahelyek folyamatos lekérdezését, a helyszíni ellenőrzéseket és az adósok felkutatását.

A végrehajtás során figyelembe kell venni a bírósági végrehajtásról szóló törvény korlátozásait is, amely például tiltja a szociális segélyekből való letiltást. A munkabérek és nyugdíjak esetében pedig gyakori, hogy megkeresésünk a korábbi tartozások miatt csak sorrendbe állításra kerül. Amennyiben a végrehajtás minden formája eredménytelen, az adóhatóság az eljárást megszünteti, és erről végzésben tájékoztatja a behajtást kérő szervet.

A 2017-es hatáskör-változások következtében a megkeresések száma csökkenő tendenciát mutat, mivel az állami követelések egy része átkerült az állami adóhatóság hatáskörébe.

Adók módjára behajtandó köztartozás ügyek 2025. évben

	db szám
Megkeresés végrehajtásra	55
Eljárás megszüntető végzés	61
- haláleset miatt	3
- elévülés miatt	58
Áttétel hatáskör, illetékesség hiánya miatt	15
Fizetési felszólítás	40

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adóügyi és Iratkezelési Iroda - adónyilvántartás

5.4.) Adóigazolás:

Az adóhatóság a jogszabályban meghatározott esetekben az adózó kérelmére adat igazolására hatósági bizonyítványt ad ki. Gazdasági társaságok és természetes személyek is kérhetik. A hatósági bizonyítvány kiadását az Art. és az adóigazgatási eljárás részletszabályairól szóló 465/2017. (XII.28.) kormányrendelet szabályozza.

Az adóigazolás az adóhatóság által nyilvántartott helyi adók, adó jellegű és egyéb kötelezettségek, adók módjára behajtandó köztartozások megfizetéséről szóló igazolás határozatnak minősül. Az eljárás az Itv. szabályozása alapján illetékmentes. A beszámolási időszakban 71 adóigazolást állítottunk ki.

A 2024. július 1-től indult otthonfelújítási támogatáshoz az ügyfeleknek adóigazolások beszerzésére volt szükségük a kifizetések minden szakaszában, így az ezen célból kiállított igazolások száma a beszámolási időszakban is megnövekedett önkormányzati adóhatóságunknál.

6.) Követelés és hátralékkezelés

A hátralékkezelés az adóigazgatási munka egyre fajsúlyosabb részét képezi. Azon adózókkal szemben, akik önkéntes jogkövetés hiányában hátralékot halmoznak fel, az adóhatóság a rendelkezésre álló törvényes eszközökkel következetesen lép fel. Alapvető célkitűzésünk a hátralékállomány növekedési ütemének lassítása a végrehajtási eljárások hatékony alkalmazásával, miközben az adófizetők egyedi méltányossági kérelmeit is rugalmasan kezeljük.

A kimutatott hátralékállomány jelentős része az előző évekről áthozott tartozás. Ennek egy meghatározó hányada gyakorlatilag behajthatatlan, mivel olyan inaktív vagy felszámolás alatt álló társaságoknál halmozódott fel, amelyeknél a megtérülés esélye minimális. Felszámolási eljárás esetén az adóhatóság egyetlen eszköze a hitelezői igény bejelentése, amelynek azonban törvényi előfeltétele a tartozás 1%-át kitevő regisztrációs díj megfizetése.

Tapasztalataink szerint ezek az eljárások több évig elhúzódnak, és a végén – felosztható vagyon hiányában – a befolyt összegek gyakran még a felszámoló díjára sem nyújtanak fedezetet. Az elmúlt években többször éltünk a hitelezői igénybejelentés lehetőségével, azonban egyetlen esetben sem realizáltunk megtérülést. Ezt mérlegelve 2025-ben tudatos döntés alapján nem nyújtottunk be újabb igényeket, elkerülve ezzel a város költségvetésének további, felesleges kiadásokkal való terhelését.

A jogszabályi előírások miatt ezek a tartozások az elévülési idő lejárta előtt nem írhatók le, így évről évre növelik a statisztikai hátralékállományt. (Fontos megjegyezni, hogy az adóigazgatási rendtartás szerint az elévülési idő főszabály szerint 4 év.)

Az elmúlt évben újabb 21 cég esetében indult felszámolási vagy végelszámolási eljárás, míg 5 adózó esetében kaptuk meg a lezáró jogerős végzést. További nehézséget jelent az adószám-felfüggesztéssel vagy törléssel érintett cégek kényszertörlési eljárása. Gyakori jelenség a „cégürítés”, amikor a vagyont más vállalkozásokba mentik át, a hátrahagyott, adóssággal terhelt társaságok esetében pedig a végrehajtás sikeressége csekély.

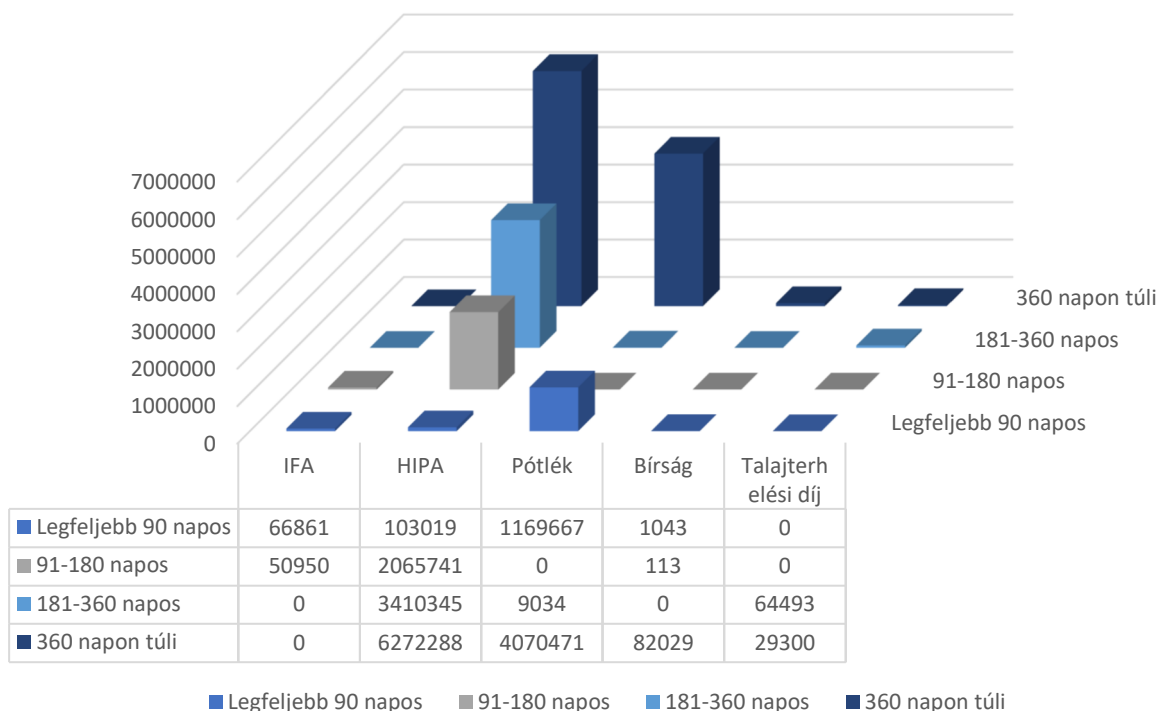
A következő diagram a követelések lejárat szerinti alakulását szemlélteti. A kimutatásból egyértelműen megállapítható, hogy a 360 napon túli tartozások összegei a legmagasabbak, ezek megtérülésére kevesebb esély van, elévülési időn belül a nyilvántartásban kell szerepeltetni.

Az iparüzési adó tekintetében a fennálló hátralék összege meghaladja a 6 200 eFt-ot, ami az előző évekhez képest közel 500 eFt-os csökkenést mutat. A késedelmi pótlék esetében a kintlévőség összege jelenleg 4 millió forint, amely szintén mérséklődött – több mint 500 eFt-tal – az előző évhez képest. Fontos megjegyezni, hogy bár az összesített hátralékállomány csökkent, a kintlévőségek tartós fennállása és az időmúlás a jogszabályi előírások miatt folyamatosan generálja az újabb pótlékkötelezettségeket, amelyeket az adószakrendszer automatikusan előír a tőketartozások után.

A késedelmi pótlék mértékének alakulását az elmúlt években alapvetően meghatározta a jegybanki alapkamat változása. Az MNB Monetáris Tanácsának döntései nyomán az alapkamat a 2022. év eleji 2,9%-ról az év végére 13%-ra emelkedett. Ezt követően fokozatos mérséklődés kezdődött: 2023 végére 11,5%-ra, 2024 végére pedig 6,5%-ra csökkent a kamatmérték, amely szint 2025 folyamán is meghatározó maradt. Ezen változások az adószakrendszerben is folyamatosan átvezetésre kerültek.

A legfeljebb 90 napos vagy 91-180 nap közötti lejáratú tartozások megtérülése valószínűsíthető, nagy részük fizetési halasztásból vagy részletfizetésből származnak. Itt az iparüzési adóhátralék 3 410 eFt, az előző évben 3 560 eFt volt.

Követelések lejárat szerint

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adóügyi és Iratkezelési Iroda - adónyilvántartás

Fizetési könnyítések és méltányossági eljárások

A gazdasági nehézségek a folyamatosan működő vállalkozásokat is érintik; a felhalmozott kintlévőségek, valamint a magas szállítói és hiteltartozások miatt az adófizetési kötelezettség teljesítése sok esetben akadályokba ütközik. Jellemzően azok a szereplők kerültek kritikus helyzetbe, akik már a korábbi évek tartozásait is csak átütemezéssel tudták kezelni, vagy egyáltalán nem tudták megfizetni.

Az Art. lehetőséget biztosít az adózók számára, hogy méltányossági alapon adómérséklést, elengedést, fizetési halasztást vagy részletfizetést kérjenek. Ezen kedvezmények akkor adhatók, ha a tartozás megfizetése a magánszemély és a vele együtt élő közeli hozzátartozók megélhetését súlyosan veszélyeztetné, vagy a vállalkozás gazdálkodási tevékenységét ellehetetlenítené.

2025-ben összesen 11 adózó részesült fizetési könnyítésben (halasztásban vagy részletfizetésben). A döntéseket alapos vizsgálat előzte meg: vállalkozások esetében a pénzügyi és vagyoni helyzetet igazoló dokumentumok, magánszemélyeknél a jövedelmi és kiadási adatok, illetve szükség esetén orvosi igazolások bekérésére került sor. Fontos hangsúlyozni, hogy az önkormányzat teherbíró képességére való tekintettel adóelengedésre egyetlen esetben sem került sor; a fizetési könnyítés minden esetben a tartozás megfizetésének átütemezését jelentette, nem pedig annak törlését.

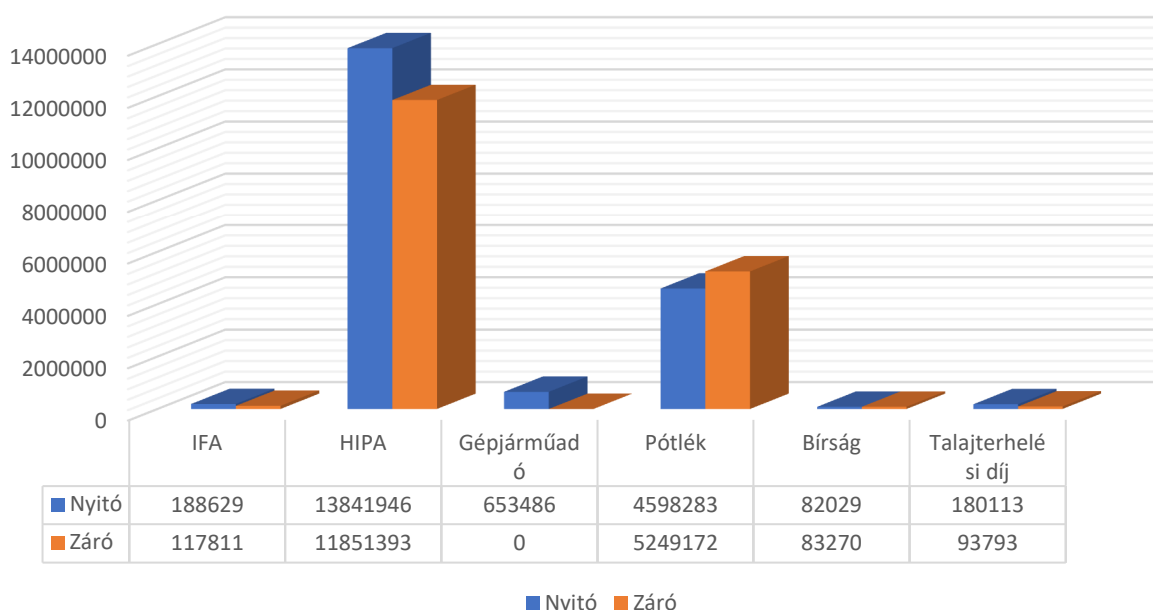
A tőketartozások fennállása maga után vonja a késedelmi pótlékok folyamatos növekedését is. A nyilvántartott hátralékállomány emiatt „hullámzó” tendenciát mutat: az adóhatóság eredményes végrehajtási cselekményei nyomán időszakosan csökken, azonban az újabb fizetési határidők lejárta és a pótlékok felszámítása ismételten generálja a tartozások növekedését.

A 2025. december 31-ei zárási állapot szerint, az összes hátralékállomány 17 395 eFt, mely több mint 2 149 eFt-tal kevesebb, mint az előző évben.

A kimutatott és fennálló hátralékok 29 %-a már nem működő, illetve felszámolás alatt lévő társaságoknál van felhalmozva, megtérülésük nem várható.

A következő diagram a hátralékállomány változását mutatja meg, összehasonlítva a 2024. és a 2025. éveket. Örömmel konstatálható, hogy minden adónemben csökkent a hátralék az előző évhez képest.

Hátralékállomány változás

Forrás: Sárospataki Polgármesteri Hivatal Adóügyi és Iratkezelési Iroda 2025. évi adókövetelés nyilvántartása

A végrehajtási tevékenység folyamata és eredményei

Az adóhátralékok behajtása az év folyamán folyamatosan zajlik. Az adóhatóság alapelve, hogy végrehajtási intézkedést megelőzően minden esetben tájékoztatja az adózót az esedékes tartozásáról, lehetőséget biztosítva az önkéntes jogkövetésre.

Az év első hónapjaiban fizetési felszólításokat küldünk ki, március 15-ig és szeptember 15-ig pedig számlaegyenleg-értesítőben tájékoztatjuk az adózókat fizetési kötelezettségeikről.

Adózói befizetések rögzítése: A manuális rögzítési folyamat rendkívüli erőforrásokat igényelt a munkatársaktól, mivel a beszámolási időszakban összesen 3906 adózói befizetés tételes, kézi adatfeldolgozása történt meg. Ez a volumenszerű feladatellátás a napi ügymenet mellett jelentős többletmunkát jelentett a kollégák számára, különös tekintettel az egyes tételek manuális ellenőrzési igényére és a precíz adminisztráció fenntartására.

A beszámolási időszakban 2324 db egyenlegértesítőt postáztunk, majd októberben a hátralékkal rendelkező adózók részére további 519 db felszólító levelet küldtünk ki. A végrehajtási cselekmények megindítására csak a kiszabott póthatáridők eredménytelen eltelte után kerül sor.

Magánszemélyek esetében a leghatékonyabb eszköz a munkabérből vagy nyugdíjból történő letiltás. A hatékonyság kulcsa a reakcióidő csökkentése a tartozás keletkezése és az eljárás megindítása között. Ezen a téren azonban nehézséget jelent a közvetlen információk hiánya: az adósok fellelése, a munkahelyi adatok és bankszámlaszámok lekérdezése jelentős adminisztratív utánajárást igényel. Emellett a behajtás sikerességét rontja a be nem jelentett jövedelmek („fekete gazdaság”) jelenléte, amely források kívül esnek a végrehajtás alá vonható körön.

2025-ben 140 esetben kerestük meg a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelőt (NEAK) munkahelyi adatok és kifizetők azonosítása érdekében. Adótartozás miatt 18 adózóval szemben kezdeményeztünk letiltást munkabérre vagy nyugdíjra, összesen 1 041 eFt értékben.

A vállalkozások esetében a pénzügyintézeteknél kezelt összegekre benyújtott hatósági átutalási megbízással (inkasszóval) élünk. Amennyiben az adós több számlával rendelkezik, a végrehajtást valamennyi ismert számlaszámra kiterjesztjük. 2025-ben 14 adózó esetében alkalmaztunk hatósági átutalási megbízást, amely 11 esetben vezetett eredményre, összesen 5 297 eFt megtérülést realizálva. A vállalkozásokkal szembeni hatósági átutalások kiemelkedően eredményesek voltak, hiszen a kezdeményezett esetek közel 79%-ában sikerült megtérülést realizálni.

Összegző következtetések a 2025. évi adóhatósági tevékenységről:

Összegezve a 2025. adóév tapasztalatait, megállapítható, hogy az önkormányzati adóhatóság tevékenységét a stabilitás, a digitalizáció elmélyítése és a jogkövető magatartás proaktív elősegítése jellemezte. A bevételek alakulása, különösen a helyi iparüzési adó és az idegenforgalmi adó terén tükrözi a település gazdasági vitalitását és turisztikai vonzerejének növekedését.

Az adóigazgatási folyamatok során alkalmazott modernizációs lépések – így az elektronikus ügyintézés kiterjesztése és az NTAK-adatok szisztematikus elemzése – nemcsak az adóbeszedés hatékonyságát növelték, hanem jelentősen csökkentették a szubjektív mérlegelés lehetőségét is, erősítve ezzel a helyi adózók jogbiztonságát. Az adóbevételek 2024. évhez viszonyított emelkedése, mely az adómértékek érdemi emelése nélkül valósult meg, igazolja a hatósági ellenőrzések és a kintlévőség-kezelés eredményességét.

Végezetül köszönetet mondok mindazon adózónak, vállalkozásnak, akik adókötelezettségeik pontos teljesítésével közvetlenül hozzájárultak településünk fejlődéséhez és a közösségi céljaink megvalósításához. Külön elismerés és köszönet illeti kollégáimat, az adóhatóság munkatársait az egész év során tanúsított áldozatos és magas színvonalú szakmai munkájukért. A digitális átállás és az adminisztratív terhek növekedése mellett is példaértékű precizitással, ügyfélközpontú hozzáállással és szakmai elhivatottsággal látták el feladataikat, ami alapjaiban határozta meg hatóságunk eredményességét és a lakosság bizalmát.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a 2025. évi adóhatósági munkáról szóló beszámolót elfogadni szíveskedjen.

Sárospatak, 2026. április 1.

dr. Szabó Gergő LL.M
jegyző

Készítette:

Tamás Zoltánné
irodavezető
Adóügyi és Iratkezelési Iroda

SÁROSPATAK VÁROS ÖNKORMÁNYZATA KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK

/2026. ()
határozati javaslata

a 2025. évi adóhatósági munkáról

Sárospatak Város Önkormányzata Képviselő-testülete a tárgybani előterjesztést megtárgyalta és a 2025. évi adóhatósági munkáról szóló beszámolót elfogadta.

Felelős: jegyző

Határidő: azonnal